

FELHÍVÁS

Turizmusfejlesztés megvalósítására a megyékben

Helyi és térségi turizmusfejlesztés

TOP_Plusz-1.1.3-21

Rövid összefoglaló

<p>Ki nyújthat be támogatási kérelmet?</p> <p>(Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)</p>	<p>Helyi önkormányzatok (GFO 321); Önkormányzati hivatal (kötségvetési szerv) (GFO 325) Helyi önkormányzatok társulásai (GFO 327); Gazdasági társaságok, amelyekben a helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások többségi tulajdonrészrel rendelkeznek (GFO 11, 57); Egyházi jogi személyek (GFO 55); Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű, alábbi GFO kóddal rendelkező civil szervezetek a 2011. évi CLXXV. törvény alapján (GFO 517, 521, 529, GFO 563, 565, 569). Kizárólag konzorciumban: Térségi fejlesztési tanács (GFO 362) Európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) – (GFO144)</p>
<p>Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium?</p> <p>(Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)</p>	<p>A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség a felhívás 1.1 pontja alapján.</p>
<p>Milyen tevékenységek támogathatóak?</p> <p>(Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)</p>	<p>A. térségben jelentős kulturális és örökségi helyszínek turisztikai fejlesztése B. Ökoturisztikai fejlesztések C. Aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések D. Az önállóan támogatható tevékenységek (A-C) elemeire épülő turisztikai termékcsoomagok létrehozása E. Jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása a komplex élményszerzés érdekében</p>
<p>Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?</p> <p>(Részletes információk a felhívás 1.3</p>	<p>A Felhívás területi egységére vonatkozó területspecifikus mellékleteiben kerül szabályozásra.</p>

fejezetében)	
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	A Felhívás területi egységére vonatkozó területspecifikus mellékleteiben kerül szabályozásra.
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.
Kell-e önerő a projekthez? (Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	Nem
Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	Max. 100%
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.
Hol valósítható meg a projekt?	A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéinek települései; Kivéve: - Budapest, továbbá - a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városok és várostérségek közigazgatási területe, amelyek a TOP_Plusz-1.4 intézkedés (Fenntartható Városfejlesztés) keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.
Várhatóan hány projekt kap támogatást?	A Felhívás területi egységére vonatkozó területspecifikus mellékleteiben kerül szabályozásra.

A felhívás

- meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon¹, 50 490 000 000 Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található,
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága által kerül meghirdetésre a Terület és Településfejlesztési

¹Az operatív programban rögzítettek alapján.

Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján,

- forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az irányító hatóság területi kiválasztási eljárásrend (TKR) szerint hoz döntést. A döntés előkészítés során az irányító hatóság Döntéselőkészítő Bizottságot állít fel.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „ÁÚF 21-27”), az Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az irányító hatóság és a Miniszterelnökség a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

Az irányító hatóság az „ÁÚF 21-27”-ben és az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „ÁÚF 21-27”-ben vagy az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

A támogatási kérelem elkészítése, benyújtása, a támogatott projekt végrehajtása során irányadó jogszabály a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (a felhívásban a továbbiakban Korm. rendelet).

Tartalomjegyzék

1. A támogatási kérelem benyújtásának feltételei.....	6
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?.....	6
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?.....	6
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	10
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?.....	10
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	11
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?.....	11
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	16
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	22
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	33
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	35
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	35
3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?.....	35
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	35
4. A projektvégrehajtás időtartama.....	36
4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?.....	36
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	36
5. Mérföldkövek, indikátorok	37
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	37
5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	38
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	39
6.1. Mire nem kapható támogatás?	39
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	40
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	42
6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?	42
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	42
6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?	42
6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?	43
6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?.....	43
7. Elszámolhatóság	43
7.1. Mennyi előleg igényelhető?	43
7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?	44
7.3. Melyek az elszámolható költségek?	45
7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?	49

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?	50
7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?	52
7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?	54
8. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	54
8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	54
8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?	55
9. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok	57
9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések	57
9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	58
10. További információk	59
10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?	59
10.2. További dokumentumok	60
11. Ügyfélszolgálatok elérhetősége	61
12. Csatolandó mellékletek listája	61
12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	61
12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?	61
12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	62
13. A felhívás szakmai mellékletei	62
13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése	62
13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:	62
13.3. További mellékletek	63

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

- a) **Helyi önkormányzatok (GFO 321);**
- b) Önkormányzati hivatal (kötségvetési szerv) (GFO 325)**
- c) Helyi önkormányzatok társulásai (GFO 327);
- d) Gazdasági társaságok, amelyekben a helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások többségi tulajdonrészrel rendelkeznek (GFO 11, 57);
- e) Egyházi jogi személyek (GFO 55);
- f) Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű alábbi GFO kóddal rendelkező civil szervezetek a 2011. évi CLXXV. törvény alapján (GFO 517, 521, 529, GFO 563, 565, 569).

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására **konzorciumi formában is** van lehetőség.

Önállóan nem, konzorciumi partnerként nyújthat be támogatási kérelmet az alábbi szervezet:

- a) Térségi fejlesztési tanács (GFO 362)
- b) Európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) – (GFO144)

A konzorciumi együttműködés nem azonos a kötelezően előírt szakmai együttműködésekkel, és nem váltja ki azokat. Szakmai együttműködő partnernek nem kötelező a konzorciumban részt vennie. Konzorciumi tag támogatásban részesül, azonban a szakmai együttműködések konzorciumi együttműködés nélkül is értelmezhetőek.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

1. Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltak.

Nem nyújtható támogatás továbbá:

2. Azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget.
3. Olyan feltétellel, vagy olyan szervezetnek, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
4. Amely azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
5. Amely projekt nem illeszkedik a vonatkozó integrált területi programhoz / integrált településfejlesztési stratégiához / megyei területfejlesztési programhoz (amely adott település esetén releváns);
6. Amely projekt tartalma a Felhívásban megfogalmazott célokkal nincs összhangban;

7. Amely megvalósítás helyszíne Budapest és a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városok és várostérségek közigazgatási területe, amelyek a TOP_Plusz 1.4 intézkedés (Fenntartható Városfejlesztés) keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.
8. Amely a VP támogatási hatálya alá eső tevékenységhez kér támogatást;
9. Amely a GINOP Plusz-ban rögzített turisztikai tevékenységhez kér támogatást, így:
  - A Nemzeti Kastély és Nemzeti Várprogram² hatálya alá tartozó műemlékek és műemlék együttesek fejlesztése.
  - A Miniszterelnökség, Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft, Magyar Turisztikai Ügynökség által vagyonnekelt állami tulajdonban lévő várak, gyógyfürdők fejlesztésére vonatkozó beruházások;
  - A természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII.25.) EüM rendelet alapján az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által nevesített gyógyhelyé nyilvánított település részek és gyógyhelyfejlesztési stratégiában kijelölt akcióterület által együttesen lefedett terület turisztikai fejlesztései.
10. amely nem esik a TOP Plusz hatálya alá, mert nem helyi, térségi jelentőségű vagy országos, nemzetközi hálózat tagja)
  - **Világörökségi helyszínek (magterület) turisztikai fejlesztései** (Világörökségi helyszín: az UNESCO Világörökség Bizottsága határozata alapján, a Világörökség Jegyzékbe felvett, világörökségi címmel rendelkező – a Világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 1. számú mellékletében meghatározott - helyszín, amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, illetve védett természeti terület);
  - **Világörökségi helyszínek védőövezetében** megvalósuló turisztikai fejlesztések, amennyiben azok a világörökség által képviselt „kiemelt egyetemes érték” fejlesztésére vonatkoznak;
  - A 27/2015. (VI.2) MVM rendelet alapján **UNESCO világörökségre jelölt** (várományos) listán szereplő hazai kulturális és természeti helyszíneken (magterület) megvalósuló beruházások, amennyiben az érintett helyszínek országos, nemzetközi hálózat részét képezik.
  - **Világörökségi gondnokság által benyújtott projektek**
  - **A kiemelt turisztikai jelentőségű tematikus utak fejlesztése:** az Európai Kulturális Útvonalak minősítéssel rendelkező tematikus utak, továbbá a Mária Út, Szent Márton Út, Szent Jakab Út, Magyar Zarándok Út, Európai Zsidó Örökség Útja, Északi Várak Útján (Felső-magyarországi Várak kulturális útvonal), Limes útvonal, az Európai Vaskultúra Útja magyarországi szakasza, Vasfüggöny Út.
  - Olyan fejlesztések, **amelyek Nemzeti Park igazgatóságok által vagyonnekelt** területeken valósulnak meg.

---

² 1977/2015. (XII. 23.) Korm. határozat a Nemzeti Kastélyprogrammal és a Nemzeti Várprogrammal kapcsolatos egyes feladatokról, valamint az ezekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról

- Fejlesztések, amelynek kedvezményezettje **geopark működtetését ellátó szervezet**, vagy olyan turisztikai projekt – függetlenül a kedvezményezettől - amely a **geopark komplex fejlesztésére vonatkozik**, vagy egyértelműen a **geoparkhoz köthető**.
  - **Nemzetközi hálózat részét képező zárandokutak** fejlesztése.
  - TDM szervezetek által benyújtott projektek, illetve olyan projektek, amelyek célja TDM szervezet tevékenységének támogatása.
11. Eurovelo kerékpárutak részét képező fejlesztések és IKOP Plusz hatálya alá tartozó kerékpáros turisztikai fejlesztések
  12. Természetes fürdőhelyek fejlesztése esetén azon projektek, amelyek a Kisfaludy Strandfejlesztési Programban támogatásban részesültek.

Csekély összegű támogatás esetén:

13. a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez,
14. elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
15. azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
  - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
  - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
16. exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
17. ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
18. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
19. a közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében történő végző vállalkozások számára nyújtott támogatás teherszállító járművek megvásárlására.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

20. Nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kiadására,

21. a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
22. elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
23. azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben- a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy

a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,

24. nehéz helyzetben lévő vállalkozás 3részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került,
25. exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
26. ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
27. a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
28. azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
29. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén:

30. a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
31. elsődleges mezőgazdasági termeléshez nyújtott támogatás,
32. azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
  - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy

---

³ **12 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §**

(4a) bekezdés: Ha a támogatási intézkedés a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó állami támogatásnak minősül, a vállalkozást akkor kell nehéz helyzetben lévőnek tekinteni, ha legalább az alábbi kategóriák egyikébe beletartozik:

a) olyan társaság esetén, ahol a tagok felelőssége a társaság tartozásai tekintetében korlátozott, így különösen a részvénytársaság és a korlátozott felelősségű társaság esetében, ha a vállalkozás névértéken felüli befizetést is magában foglaló jegyzett tőkéjének több mint a felét felhalmozott veszteségei miatt elvesztette, különösen amennyiben a felhalmozott veszteségeknek saját forrásnak minősülő elemből történő levonásakor a jegyzett tőke felét meghaladó negatív eredmény keletkezik, b) olyan társaság esetén, ahol legalább egyes tagok korlátlan felelősséggel bírnak a társaság tartozásai tekintetében, így különösen a közkereseti társaság, betéti társaság, közös vállalat, egyesülés és egyéni cég esetében, amennyiben a vállalkozás a saját tőkéjének több mint felét felhalmozott veszteségei miatt elvesztette,

c) olyan vállalkozás, amely ellen a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló uniós rendelet szerinti fizetéseképtelenségi eljárás indult, vagy ellene hitelezői kérelmére a saját joga alapján ilyen fizetéseképtelenségi eljárás indítható,

d) olyan vállalkozás, amely

da) megmentési célú támogatásban részesült és a kölcsönt még nem fizette vissza vagy a kezességvállalás időtartama még nem járt le, vagy

db) szerkezetátalakítási támogatásban részesült és továbbra is a szerkezetátalakítási terv hatálya alá tartozik,

e) kis- és középvállalkozások kivételével olyan vállalkozás, amely esetében az előző két évben a könyv szerinti idegen tőke és saját tőke aránya meghaladta a 7,5-et és a kamatok, adózás és értékcsökkenési leírás előtti eredménnyel számolt kamatfedezeti ráta kevesebb volt 1,0-nél.

(4b) bekezdés: A 651/2014/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó állami támogatások esetében a (4a) bekezdés a) és b) pontját nem kell alkalmazni

a) a kevesebb, mint három éve létező kis- és középvállalkozások esetében és

b) a kockázatfinanszírozási támogatásra való jogosultság szempontjából olyan kis- és középvállalkozások esetében, amelyeknél az első kereskedelmi értékesítéstől számítva hét év még nem telt el, ha a kis- és középvállalkozás a kiválasztott pénzügyi közvetítő hivatalos átvilágítása alapján kockázatfinanszírozási befektetésre jogosult.

- a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
33. nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került,
  34. exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
  35. ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
  36. a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
  37. azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
  38. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
  39. repülőtéri infrastruktúrához nyújtott támogatás,
  40. kikötői infrastruktúrához nyújtott támogatás,
  41. dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott támogatás,
  42. olyan infrastruktúrához nyújtott támogatás, amelyre a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján (a 14. cikk szerinti regionális beruházási támogatás kivételével) nyújtható támogatás.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A kérelem benyújtási határideje a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

1. Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület bejelentkezés” gomb használatával.
2. A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
  - a) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
  - b) azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH) kell hitelesítenie. Az AVDH szolgáltatás ingyenesen elérhető, azonban elektronikus azonosítással (pl. ügyfélkapu regisztrációval) kell rendelkezni hozzá. Az AVDH szolgáltatás itt érhető el: <https://magyarorszag.hu/>. (Az AVDH szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos tájékoztató a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon elérhető.)
3. Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH szolgáltatás igénybevétele után:

1. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
2. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

2.A PROJEKTTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

A) A térségben jelentős kulturális és örökségi helyszínek turisztikai fejlesztése⁴

Az attrakciót az épített és szellemi örökség értékeinek hasznosításával kell fenntartható turisztikai attrakcióvá fejleszteni, és ezen értékekhez illeszkedő látogatóbarát- és élményelemekkel bővíteni.

a) A térség kulturális adottságaira építő új vonzerők létrehozása, meglévők fejlesztése

- Kulturális örökség turisztikai hasznosításához, bemutathatóvá tételéhez kapcsolódó építés, felújítás, bővítés, kiállító és bemutatóterek, többfunkciós helyiségek kialakítása, fejlesztése.
- Turistafogadás feltételeinek létrehozása, vendégfogadó terek kialakítása, látogatóbarát funkciók kialakítása, bővítése, a színvonalas turistafogadáshoz szükséges szolgáltatási háttér kialakítása.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatási formák kialakítása.
- Időjárás-független, illetve célcsoport specifikus kínálati (program) elemek létrehozása, fejlesztése.

b) Rendezvények infrastrukturális háttérének fejlesztése

A rendezvények szerepe a kulturális turizmus kínálatában meghatározó jelentőségű. A rendezvények infrastrukturális háttérének fejlesztése jelen felhívás keretében támogatható **önálló vonzerőt jelentő rendezvényhez** vagy más **attrakcióhoz kapcsolódóan**.

- Turisztikai rendezvények lebonyolítására alkalmas helyszínek alapvető infrastrukturális feltételeinek fejlesztése (pl.: színpad, nézőtér, kiszolgáló helyiségek kialakítása, szükséges infrastruktúra (pl.: elektromos áram, víz) kiépítése, korszerűsítése, rendezvényterek biztosítása, hang- és fénytechnikai fejlesztések, közbiztonsági elemek).
- Színvonalemelést, lehetséges rendezvények körének bővítését lehetővé tevő infrastrukturális fejlesztések (kizárólag a rendezvény kulturális célját közvetlenül szolgáló és segítő, nem bérbe adható, hosszú távon használandó infrastrukturális fejlesztések valósíthatók meg, például: székek, padok).

⁴ Azok a helyszínek minősülnek kulturális örökség-helyszíneknek, ahol a fejlesztés a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben meghatározott definíció szerinti kulturális örökségi elemre/szellemi örökségre vagy ezek bemutatására irányul. Így a kulturális örökségi elem, régészeti örökség, műemléki érték, kulturális javak és vagy szellemi örökség képezi a vonzerőt, amely a támogatási kérelem által látogatható attrakcióvá, élményelemmé alakul (7. § 7., 10., 11., 17., 37. pontja). Szellemi örökségnek a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékén szereplő elemek tekinthetők, amelyek az alábbi honlapon érhetőek el: http://szellemikulturalisorokseg.hu/index0.php?name=f24_nemzeti_jegyzek_elemei.

c) Kulturális vonzerőkön alapuló térségi hálózatok – tematikus utak – kialakítása, meglévők fejlesztése

Megyén belüli turisztikai helyszíneket összekötő, egy tematikára épülő turisztikai élményutak kialakítása és fejlesztése.

- A tematikus út egyes helyszínein található vonzerőkhöz kapcsolódó: építés, felújítás, bővítés, kiállító és bemutatóterek, többfunkciós helyiségek kialakítása, fejlesztése.
- Turistafogadás feltételeinek létrehozása, vendégfogadó terek, látogatóbarát funkciók, a színvonalas turistafogadáshoz szükséges szolgáltatási háttér kialakítása, bővítése.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatói formák kialakítása.
- Időjárás-független, illetve célcsoport specifikus kínálati (program) elemek létrehozása, fejlesztése.

B) Ökoturisztikai fejlesztések

A természeti értékekben rejlő turisztikai potenciál hasznosítása, a térség természeti értékeire alapozott turisztikai vonzerők, helyszínek, látnivalók létesítésére, védelmére, megőrzésére és bemutatására irányuló fejlesztések támogatása.

a) Természeti értékek bemutatására alkalmas helyszínek (Pl.: Natura 2000 területek, natúrparkok, vadasparkok, állatkertek, történelmi és gyűjteményes növénykertek egyéb természeti területek) ökoturisztikai fejlesztései

- Turisztikai hasznosításhoz szükséges fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése: látogatóközpont, többfunkciós bemutatóter kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó épületállomány turisztikai, kulturális célú fenntartható fejlesztése.
- Célcsoport specifikus turisztikai vonzerő elemek kialakítása, bővítése.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatói formák kialakítása.
- Aktív természetjáró infrastruktúra megvalósítása, továbbfejlesztése.
- **Környezetbe illő kilátók, pihenőhelyek létesítése, ezek infrastrukturális feltételeinek megteremtése: vízvételi lehetőség, esőbeállók, szelektív hulladékgyűjtés, tűzrakóhelyek kialakítása stb.**

b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

- Turistafogadási feltételek kialakítása és fejlesztése;
  - o Utasfogadó, utasforgalmi létesítmények építése, fejlesztése;
  - o Szolgáltatási háttér infrastruktúra színvonalának emelése, kapacitások bővítése.
- Turisztikai forgalomhoz kapcsolódó látogatóbarát funkciók bővítése, fejlesztése;
- Vasúti pálya, gördülő állomány felújítása;
- Legfeljebb 10 km szakaszon a vasúti szakasz meghosszabbítása, amennyiben ezáltal a kisvasút vonzereje alátámasztottan erősíthető;
- Célcsoport specifikus vonzerőelemek kialakítása, bővítése;
- Komplex turisztikai és információs látogatómenedzsment szolgáltatások kialakítása, fejlesztése;
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatói formák kialakítása.
- Az egyes állomásokon, ill. vasúti megállóhelyeken a környezetbe illő pihenőhelyek létesítése, ezek infrastrukturális feltételeinek megteremtése: vízvételi lehetőség, szelektív hulladékgyűjtés, esőbeállók, tűzrakóhelyek kialakítása stb.

C) Aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

a) Kerékpáros turizmus fejlesztése

Meglévő nemzetközi vagy országos kerékpáros-turisztikai hálózatokra (pl.: EuroVelo-hoz kapcsolódó) ráhordó vagy a turisztikai attrakcióhoz csatlakozó, illetve turisztikai vonzerőket, valamint desztinációkat hálózatos jelleggel összekötő turisztikai célú kerékpárosturisztikai útvonalak kialakítása és fejlesztése.

b) Természetes fürdőhelyek (a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet) alapján a fürdőzési célra engedélyezett víz és a hozzá tartozó vízparti terület) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

- A fürdőhelyek komplex, egységes arculatú, építészeti fejlesztése, fürdőházak, strandkiegészítő létesítmények, rendezvényhelyszínek kialakítása.
- Fogadási feltételek színvonalát növelő infrastrukturális fejlesztések:
  - o A strandok higiénés, esztétikai, biztonsági, információs, környezeti állapotának, vízminőségének javítása;
  - o A kijelölt strandi vízfelület és a hozzá kapcsolódó vízparti területek kapcsolódásának átalakítása, fejlesztése (strand szemetesek megszüntetése, partvédő művek átalakítása, lúdós partszakaszok kialakítása, stb.), hatályos vízjogi engedély alapján;
  - o Aktív sportos strandélet infrastrukturális feltételeinek a megteremtése.

c) Vízi turizmus fejlesztése a térség természeti adottságaira épülő aktív turisztikai kínálatának bővítése érdekében

- Vízi sporteszközök (kajak, kenu, csónak, SUP, windsurf, kite) számára kikötőhelyek és induló helyszínek létesítése, melybe nem értendő bele a kölcsönző kialakítása, fejlesztése.
- Kikötők megközelítését biztosító fejlesztések, pl.: tóba, folyóba való bejutáshoz lejárattépítés; területrendezés, a tóhoz vezető út építése a megközelíthetőség biztosítására, parkolók kiépítése, kitáblázás stb.
- Kulturált fürdőzés feltételeinek kialakítása.
- Kapcsolódó kiszolgáló létesítmények létrehozása, fejlesztése: esőbeálló, pihenőhely, tűzrakóhelyek, mosdók, zuhanyzók, sportpályák, szelektív hulladékgyűjtők stb.
- Komplex vízitúra útvonalak kialakításához szükséges fejlesztések pl.: kitáblázás (folyamkilométer tábla, sajátos élővilágra vonatkozó ismertetőtáblák, szárazföldön kapcsolódó nevezetességekre vonatkozó tájékoztatás stb.) hiányzó állomáshelyek kialakítása.
- Vízitúra-útvonalak mentén sajátos élővilág bemutatásának biztosítása.
- Potenciális célcsoport bővítését megalapozó fejlesztések.
- Vízi mentéshez szükséges feltételek megteremtése.
- Élmenyelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív – lehetőség szerint időjárástól független – bemutatói formák kialakítása.

d) Horgászturizmus fejlesztése

- Természetes vizek mellett kialakított horgász helyek, illetve meglévő horgásztavak infrastrukturális fejlesztései (öltözők, mosdók, stégek, közösségi terek kialakítása, fejlesztése, tűzrakóhelyek kialakítása, kitáblázás), mely fejlesztéseknek környezetbe illőnek kell lenniük.
- Horgásztavak élővilágának bemutatása.

D) Az önállóan támogatható tevékenységek (A-C) elemeire épülő turisztikai termékcsomagok létrehozása

Több turisztikai szereplő együttműködésén alapuló területileg komplex fejlesztések létrehozása, amelyek biztosítják:

- TOP Pluszban kiemelt célként megjelenő térségileg integrált fejlesztések megvalósítását;
- rendelkezésre álló turisztikai források hatékony felhasználását (csökkentik a források elaprózódásának kockázatát);
- a turisztikai együttműködések szélesítésének ösztönzését;
- turisztikai vonzerők hálózatosodását;
- hogy a kisebb turisztikai potenciállal rendelkező települések vonzerői egységes tematika alá rendezve egymást erősítsék;
- tematikus térségek (desztinációk) létrehozásának megalapozását, ezáltal önálló turisztikai arculat kialakítását térségi, megyei szinten.

E) Jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések turisztikai infrastruktúrális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása a komplex élményszerzés érdekében

Számos, kiemelkedő turisztikai vonzerővel rendelkező településen szükség van a vendégek elégedettségét meghatározó infrastruktúrális, szolgáltatói elemek fejlesztésére, amelyek hozzájárulnak a már meglévő turisztikai attrakciók korábbinál hatékonyabb hasznosításához, jobb települési integrációjához, ezáltal növelve az érdemi gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási hatást:

- Tájékoztatót, információszerzést biztosító kitáblázás.
- Parkolók építése.
- attrakcióhoz vezető (séta)utak kialakítása.
- Egységes települési tematika, arculat kialakítása (kapcsolódó egyedi tartalmi elemek fejlesztése, interpretációja).
- Interpretációs elemek fejlesztése a település, illetve attrakcióinak jobb megismertetése érdekében.
- Turisták által preferált helyeken (attrakció közelében, illetve településközponti helyeken) nyilvános mosdók kialakítása.
- Pihenőhelyek létesítése.
- Ivóutak elhelyezése.
- **Attrakcióhoz kapcsolódóan vendéglátóhely, ajándékbolt kialakítása.**
- Internet hozzáférési pontok biztosítása.
- Szeméttárolók (szelektív) kihelyezése.

2.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 2.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- Marketing tevékenység: a fejlesztett turisztikai attrakció piacra viteléhez kapcsolódó üzleti marketingtevékenység, promóció.**
- Akadálymentesítés – jelen felhívás 2.3. fejezetében az akadálymentesítésre vonatkozó feltételek alapján**

- c) Szórt azbesztmentesítése – amennyiben releváns, jelen felhívás 2.3. fejezetében az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján
- d) Energiahatékonysági intézkedések – amennyiben releváns, jelen felhívás 2.3. fejezetében az energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó feltételek alapján
- e) Nyilvánosság biztosítása – az ÁÚF c. dokumentum alapján

2.1.2.2. Választható önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 2.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogathatók az alábbi tevékenységek:

- a) A felhívás 2.1.1. pontjában meghatározott turisztikai attrakció kialakításához közvetlenül kapcsolódó eszközbeszerzés.
- b) A kulturális vonzerő egyediségén alapuló versenyképes, innovatív turisztikai tematika kidolgozása, a létrejövő turisztikai termék arculatának megteremtése.
- c) Bárki által térítésmentesen látogatható tematikus játszótér, pihenőpark, kialakítása, fejlesztése valamely fejlesztett turisztikai attrakció kiegészítő elemeként.
- d) Az attrakciók közvetlen környezetének fejlesztése (parkosítás, információs táblák, pihenőhelyek, kiszolgáló utak, gépjárműparkolók, kerékpár parkolók, tárolók és támaszok, az attrakciók megközelítésének és parkolási helyzetének kezelése érdekében szükséges közlekedési kapcsolatok átszervezéséhez, közlekedésszervezési átalakításokhoz szükséges infrastruktúrális fejlesztések). Az attrakció közvetlen környezetének fejlesztése közterületen is megvalósulhat, ebben az esetben azt nem kizárólag az attrakció látogatói, hanem bárki számára elérhetővé kell tenni. (Kivéve a 2.1.1. E.) ponthoz kapcsolódó projekteket, ahol főtevékenységként támogatási igény nyújtható be.)
- e) A projekt keretén belül fejlesztendő épület energiahatékony működését javító beruházások, illetve megújuló energiaforrások hasznosítása.
- f) A műemlék berendezéséhez szükséges műtárgyak, eszközök szakszerű restaurálása, illetve épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása.
- g) Attrakcióhoz kapcsolódó, vendéglátó és kereskedelmi egységek alapvető infrastruktúrájának kialakítása (pl. a desztináció kínálatához, arculatához illeszkedő ajándéktárgyakat árusító bolt helyiség, kávézó, étterem, büfé helyiség kialakítása elszámolható, a de berendezési tárgyak, eszközök beszerzése a felhívás keretében nem támogatható.). Ezen fejlesztések csak abban az esetben támogathatók, amennyiben turisztikai attrakció területén, vagy ahhoz kapcsolódóan valósulnak meg oly módon, hogy elsősorban az attrakcióba jegyet váltó látogatók fogyasztását szolgálják ki. (Kivéve a 2.1.1. E.) ponthoz kapcsolódó projekteket, ahol főtevékenységként támogatási igény nyújtható be.)
- h) Rendezvényhelyszín infrastruktúrális fejlesztéséhez kapcsolódóan rendezvénysátor beszerzése.
- i) Kerékpárosbarát projektelemek megvalósítása (kivéve kerékpárkölcsonzó kialakítása).
- j) Kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek a beszerzése (amennyiben az adott géphez az eszköz-adapterek opcionálisan választhatók, úgy téli- és nyári adapterekkel)

együtt), vagy meglévő gépekhez a kerékpárforgalmi létesítmény fenntartásához szükséges adapterek beszerzése.

- k) **Család- és gyermekbarát projektelemek megvalósítása a fejlesztett turisztikai attrakcióhoz kapcsolódóan, pl.:**
- **Belső gyermekjátsszó helyiség, helyiségrész kialakítása,**
  - **Szabadtéri gyermekjátsszótér kialakítása (homokozó, favár, játszótéri eszközök, stb.),**
  - **Gyermekgondozási helyiség (pl.: pelenkázó) biztosítása,**
  - **Célirányosan gyermeknek szánt higiéniai felszereltség biztosítása (toalett, zuhanyzó, fürdető helyiség),**
  - **Szélesített családi gépjármű parkolóhelyek biztosítása.**
- l) Fogyatékossgal élő emberek fogadása érdekében a fogyatékossg típusához igazodó sajátos igényeknek megfelelő szolgáltatások kialakítása. (A kötelezően előírt akadálymentesítésen felüli akadálymentesítés „Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez ” c. dokumentum alapján).
- m) ITS vagy Településfejlesztési Terv (ITS-sel egyenértékű integrált, területi alapú, fenntartható fejlesztést szolgáló stratégiai dokumentum) elkészítése, felülvizsgálata, módosítása.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A **támogatást igénylő szintjén** a felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása abban az esetben **nem minősül** az Európai Unió működéséről szóló 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben az elszámolható költségek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján települési önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonába kerülő eszközökhöz kapcsolódó beruházásra aktiválhatóak.

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása **a támogatást igénylő szintjén** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben

- a. **a támogatott tevékenység** nem gazdasági tevékenységnek minősül (pl. hatósági tevékenység, térítésmentesen hozzáférhető kulturális tevékenység vagy olyan, a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység, amely nem tekintendő gazdasági tevékenységnek⁵), vagy
- b. **a támogatást igénylő** a támogatott tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott **jogi monopóliummal rendelkezik**, nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékipiacon nem tevékenykedhet.

---

⁵ Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló európai bizottsági közlemény 34. pontja értelmében a nagyközönség számára térítésmentesen hozzáférhető kulturális tevékenység vagy a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység állami finanszírozása tisztán társadalmi és kulturális célt szolgál, ami nem gazdasági jellegű. Hasonlóképpen az, hogy egy kulturális intézmény látogatóinak vagy a nagyközönség számára nyitott kulturális tevékenység vagy a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység résztvevőinek pénzügyi hozzájárulást kellene fizetniük, amely a valódi költségeknek csupán egy töredékét fedezi (maximum 50%-át), nem változtat az említett tevékenység nem gazdasági jellegén, mivel nem tekinthető a nyújtott szolgáltatás valódi díjazásának, így esetükben nem kell az uniós állami támogatási szabályokat alkalmazni. Azaz ha a kulturális tevékenységből származó piaci bevétel (pl. jegyárbevétele) nem haladja meg a kulturális tevékenység tényleges költségeinek a felét, a tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek.

- c. amennyiben a támogatást igénylő dokumentálja, hogy a támogatásban részesített tevékenység kizárólag helyi jelentőséggel bír, és így a támogatási intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet (a külföldi látogatók száma marginális),⁶
- d. amennyiben a támogatott tevékenység nem gazdasági tevékenységre használt infrastruktúra ún. szokásos létesítményeihez kapcsolódik (ilyen szokásos létesítmény például egy múzeum büféje, ha a múzeum tevékenysége a fenti a. pont alapján nem minősül gazdasági tevékenységnek).⁷

A Felhívás alapján elnyert finanszírozásból megvalósított infrastruktúra kiépítés, fejlesztés, felújítás **üzemeltető részére történő átadása** abban az esetben nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben

- a. az üzemeltetőt nyílt és diszkriminációmentes eljárás keretében választották ki, vagy
- b. az üzemeltető az üzemeltetési tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott jogi monopóliummal rendelkezik, nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékpiacon nem tevékenykedhet. Ha az üzemeltető egy másik liberalizált (földrajzi és/vagy termék-) piacon is működik, ki kell zárni a kereszttámogatást (a többi tevékenységtől elkülönült könyvelés, a költségek és a bevételek elkülönítése), valamint a jogi monopólium tárgyát képező tevékenységre nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre nem veheti igénybe. vagy
- c. az üzemeltető az infrastruktúrát piaci feltételek mellett üzemelteti.

Amennyiben az üzemeltető tekintetében a fenti feltételek egyike sem teljesül, úgy a tulajdonos az üzemeltetővel, az uniós joggal való összeegyeztethetőséget biztosító támogatási kategória szabályainak megfelelő szerződéskötésre köteles⁸.

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak minősül**, az a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi **táblázatban szereplő jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:**

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
3.1.1. A) a) A térség kulturális adottságaira építő új vonzerők	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, csekély összegű

⁶ Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló európai bizottsági közlemény értelmében egy támogatási intézkedés abban az esetben nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben az kizárólag helyi jelentőséggel, hatókörrel bír. A közlemény 196. pontja értelmében egy intézkedés abban az esetben minősülhet helyi jelentőségűnek, ha 1. a kedvezményezett az adott tagállamon belüli korlátozott területen kínál árukat vagy szolgáltatásokat, 2. valószínűtlen, hogy e tevékenység más tagállamokból vonzana vásárlókat és 3. nem feltételezhető, hogy az intézkedésnek marginálisnál nagyobb hatása lenne a határon átnyúló beruházásokra és letelepedésekre. Az ilyen jellegű intézkedések nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak, ezekben az esetekben tehát az állami támogatási szabályokat nem kell alkalmazni.

⁷ Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló európai bizottsági közlemény 207. pontja szerint a szinte kizárólag nem gazdasági tevékenységhez használt infrastruktúra szokásos létesítményeihez (pl. étterem, shop, büfé) nyújtott állami finanszírozás rendszerint nem gyakorol hatást a tagállamok közötti kereskedelemre, és így nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

⁸ A támogatott tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2012/21/EU bizottsági határozat (HL L 7., 2012.1.11., 3-10. o.) vagy szabályainak megfelelően megkötött közszolgáltatási szerződés, melyre az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet eljárási rendelkezései vonatkoznak.

létrehozása, meglévők fejlesztése		támogatás
3.1.1. A) b) Rendezvényhelyszínek infrastrukturális hátterének fejlesztése	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ⁹ , csekély összegű támogatás
3.1.1. A) c) Kulturális vonzerőkön alapuló térségi hálózatok (tematikus utak) kialakítása, meglévők fejlesztése	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁰ , csekély összegű támogatás
3.1.1. B) a) Természeti értékek bemutatására alkalmas helyszínek (Pl.: Natura 2000 területek, natúrparkok, vadsparkok, állatkertek, történeti és gyűjteményes növénykertek, egyéb természeti területek) ökoturisztikai fejlesztései - Turisztikai hasznosításához szükséges fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése: látogatóközpont, többfunkciós bemutatótér kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó épületállomány turisztikai, kulturális célú fenntartható fejlesztése. - Célcsoport specifikus turisztikai vonzerő elemek kialakítása, bővítése.	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹¹ , csekély összegű támogatás

⁹ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹⁰ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹¹ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

- Aktív természetjáró infrastruktúra megvalósítása, továbbfejlesztése		
3.1.1. B. b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése: - Vasúti pálya, gördülő állomány felújítása	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	csekély összegű támogatás
3.1.1. B. b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése: - Turista fogadási feltételek kialakítása és fejlesztése - Turisztikai forgalomhoz kapcsolódó látogatóbarát funkciók bővítése, fejlesztése; - Legfeljebb 10 km szakaszon a vasúti szakasz meghosszabbítása, amennyiben ezáltal a kisvasút vonzereje alátámasztottan erősíthető; - Célcsoport specifikus vonzerőelemek kialakítása, bővítése.		kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹² , csekély összegű támogatás
- 3.1.1. A a), 3.1.1. A c), 3.1.1. B a), 3.1.1. B b) - Élmenyelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatási formák kialakítása. - 3.1.1. A a), 3.1.1. B a), 3.1.1. B b) Komplex turisztikai, információs és látogatómenedzsment szolgáltatások létrehozása	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.1. C. b) Természetes fürdőhelyek (a 78 / 2008. (IV.3). Korm. rendelet alapján a fürdőzési célra engedélyezett víz és a hozzá tartozó vízparti terület) turisztikai	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹³ , csekély összegű támogatás

¹² A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹³ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

infrastruktúrájának fejlesztése		
3.1.1. C. c) Vízi turizmusfejlesztése a térség természeti adottságaira épülő aktív turisztikai kínálatának bővítése érdekében	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁴ , csekély összegű támogatás
3.1.1. C. d) Horgászturizmus fejlesztése	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁵ , csekély összegű támogatás
3.1.1. E. Parkolók építése	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kulturát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁶ , csekély összegű támogatás
3.1.1. E. attrakcióhoz kapcsolódóan vendéglátóhely, ajándékbolt kialakítása	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kulturát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁷ ,

¹⁴ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹⁵ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹⁶ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹⁷ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke (kutatási infrastruktúra, innovációs klaszter, energiahatékony távfűtés és távhűtés, energetikai infrastruktúra, hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasználat, széles sávú infrastruktúra, a kultúra és a kulturális örökség megőrzése, sportlétesítmények és multifunkcionális szabadidős létesítmények, repülőterek és kikötők) alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált vagyis előzetesen azonosítható vállalkozás(ok) számára

		csekély összegű támogatás
3.1.2.2. a) a turisztikai attrakció kialakításához kapcsolódó eszközbeszerzés	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.2. d) a turisztikai attrakció közvetlen környezetének fejlesztése – parkolási infrastruktúra	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.2. e) A projekt keretén belül fejlesztendő épület energiahatékony működését javító beruházások, illetve megújuló energiaforrások hasznosítása.	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.2. f) A műemlék berendezéséhez szükséges műtárgyak, eszközök szakszerű restaurálása, illetve épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása.	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, csekély összegű támogatás
3.1.2.2. g) Attrakcióhoz kapcsolódó, vendéglátó és kereskedelmi egységek kialakítása (pl.: a desztináció kínálatához, arculatához illeszkedő ajándéktárgyakat árusító bolthelyiség, kávézó, étterem, büfé helyiség, stb.). Ezen fejlesztések csak abban az esetben támogathatóak, amennyiben turisztikai attrakció területén, vagy ahhoz kapcsolódóan valósulnak meg oly módon, hogy elsősorban az attrakcióba jegyet váltó látogatók fogyasztását szolgálják ki.	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás ¹⁸ , helyi infrastruktúra fejlesztéshez nyújtott beruházási támogatás ¹⁹ , . csekély összegű támogatás
3.1.2.2. h) Rendezvényhelyszín infrastrukturális fejlesztéséhez kapcsolódóan rendezvénysátor beszerzése	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
3.1.2.1. a) Marketing tevékenység: a fejlesztett turisztikai attrakció piacra viteléhez kapcsolódó üzleti marketingtevékenység, promóció	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	csekély összegű támogatás kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

épített és az ő igényeikhez szabott infrastruktúra fejlesztéséhez. Amennyiben az üzemeltetést nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

¹⁸ Ezen támogatási kategória abban az esetben alkalmazható, ha a kapcsolódó infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,

¹⁹ A támogatás olyan infrastruktúra-fejlesztésre nyújtható, amelyre - a regionális beruházási támogatás kivételével - nem nyújtható támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján. Nem nyújtható támogatás dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez.

3.1.2.1. d) Energiahatékonysági intézkedések – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében az energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó feltételek alapján	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	igazodik a főtevékenység támogatási kategóriájához
Előkészítési tevékenység	258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. §	csekély összegű támogatás csak állami támogatási kategória esetén

Felhívjuk a projektgazdák figyelmét arra, hogy a támogatási kérelmek értékelése során a projektgazda által adott besorolás felülvizsgálatra kerülhet, amennyiben a nem állami támogatásra vonatkozó besorolást szakmai szempontok nem támasztják alá (pl a projekt helyszínéből, tematikájából adódóan a külföldi látogatói célcsoport elvárható).

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

2.3.1. Általános elvárások

1. Energiahatékonysági és a megújuló energiafelhasználás bővítése szempontok érvényesítése:

Az energiahatékonysági és megújuló energiafelhasználás kiterjesztése szempontok érvényesítése jelen Felhívás keretében horizontális követelményként kerül teljesítésre. A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíthetők az energiahatékonysági és megújuló energia alapú korszerűsítés szempontjai:

- az épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése (pl.: utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje),
- a fűtési és/vagy HMV (használati meleg víz) rendszer korszerűsítése,
- a napenergia alapú megújuló energiafelhasználás megvalósítása/növelése révén.

A Megalapozó dokumentumban szükséges bemutatni a tervezett energetikai célú beruházásokat, alátámasztani a tervezett korszerűsítési elemek indokoltságát.

Háztartási méretű kiserőmű telepítéshez kapcsolódó szabályok:

- legfeljebb háztartási kiserőmű (HMKE) méretű, maximum 50 kVA erőművi névleges teljesítőképességű beruházás támogatható,
- az inverter kimenő teljesítménye nem haladhatja meg a szolgáltató által jóváhagyott csatlakozási dokumentációban szereplő engedélyezett csatlakozási teljesítményt.
- Az inverter kimenő teljesítményét legfeljebb 20%-kal haladhatja meg a beépített napelemek összesített névleges teljesítménye.

A megvalósuló tevékenységek tekintetében releváns esetben kötelezően alkalmazandó a Felhívás 2.3.1. pontjának 3. alpontjában meghatározott költségáryosítás.

Amennyiben a fejlesztéssel (felújítással, átalakítással, bővítéssel, új építéssel) érintett épület az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, úgy arra vonatkozóan a rendeletben foglalt előírások, továbbá az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet fejlesztés időpontjában hatályos szabályozása alkalmazandók.

A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás jogszabályi előírásoknak való megfeleléségét tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani az első mérföldköig.

A beruházások igazolásának követelményei alól tervezői nyilatkozat alapján mentesülhetnek az országos műemléki védelem alatt álló, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek, továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok, amennyiben olyan kis mértékű korszerűsítés engedett meg az épületen - tekintettel a védett értékek megőrzésére- hogy az nem fogja módosítani az épület besorolását.

2. Azbeszmentesítés:

Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbeszttet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. Kötelező továbbá projektarányos módon minden egyéb azbeszttartalmú szerkezet mentesítése. A projekttel nem érintett épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, de elszámolható a felhívás keretében.

3. Közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek, egyéb építési munkák költségeinek arányosítása:

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében fejleszteni kívánt tevékenységen túl egyéb tevékenységeknek, az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projektelőkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

- A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl.: külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott tevékenység(ek) helyiségeinek/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.
- Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl.: támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m². Közös helyiségre jutó elszámolható költség: 30/(30+50)=0,375, a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

- A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.
- Az arányosítás minden építéshez kapcsolódó egyéb releváns költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, beleértve a projektelőkészítést (pl.: tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl.: műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen felhívás keretében a fenti százalékos aránynak megfelelően számolhatóak el.

A fenti módszertan alapján szükséges az épületeket érintő építési tevékenységek mellett az egyéb építési munkák arányosítása is, amennyiben releváns (pl.: kerítés építés, udvarrendezés, parkoló építések).

4. Ingatlankiváltás:

Amennyiben a projekt megvalósítása során ingatlankiváltásra kerül sor, akkor vizsgálni szükséges a kiváltással érintett épületek jövőbeni sorsát. Amennyiben a kiváltott ingatlan hasznosítása során – esetleges értékesítéséből, bérbe adásából, más módon történő hasznosításából – a kérelmezőnél bevétel keletkezik, úgy azzal a projekt részletes kidolgozása során készülő költség-haszon elemzésben számolni szükséges.

5. Akadálymentesítés:

Közszolgáltatást²⁰ végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész érintettsége esetében:

a) Épület bővítése, felújítása, átalakítása esetén a beruházásnak az alábbi, akadálymentesítési követelményeknek kell megfelelni:

Biztosítani szükséges:

- az intézményhez, szolgáltatáshoz kapcsolódóan legalább egy akadálymentes parkolót,
- az épület főbejáratának vagy egy másik bejárat akadálymentesítését (elérési útvonal biztosításával),
- **egy akadálymentes mosdó kialakítását (elérési útvonal biztosításával):** Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg kell oldani

²⁰ A közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.

- **projektarányos akadálymentesítést:** Ez festés/mázolásnál a vakok és gyengén látók érdekében, a megfelelő színkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása). Elektromos hálózat teljes felújításánál pl.: a helyiségek kapcsolóit a mozgáskorlátozottak számára elérhető magasságba kell áthelyezni.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az OTÉK akadálymentesítés szempontjából releváns előírásainak betartása.

Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlásként a Felhívás mellékletét képező „*Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez*” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag az alábbi esetekben lehetséges:

- amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása. Erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.
- az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek esetén. Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok esetében. (Tervezői nyilatkozat műemléki védelemről)

A fenti esetekben is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „*Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében*” című dokumentum tartalmazza.

b) Új építés esetén teljeskörű (nem projektarányos) komplex akadálymentesítést kell megvalósítani.

Az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az OTÉK előírásainak kell megfelelni.

c) Bővítés, felújítás, átalakítás és új építés esetén egyaránt csak olyan projektjavaslatok valósíthatók meg, amelyek építési dokumentációja és/vagy építési engedélyezési tervdokumentációja, illetőleg az alapján, az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és végrehajtható építési engedélye megfelel a hatályos OTÉK előírásainak. Az építési szabályoknak való megfelelést az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős és hatályos építési engedély bizonyítja. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetében tervezői nyilatkozat benyújtása szükséges arra vonatkozóan, hogy a projekt nem engedélyköteles és megfelel a hatályos OTÉK előírásainak.

d) Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása szükséges az alábbiak szerint:

- A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet szükséges benyújtani.
- A kivitelezés végén nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a projekt záró beszámolóban.

6. Vonzerőhöz kapcsolódó üzleti marketing-tevékenységgel kapcsolatos elvárások:

- a) Részletes marketingstratégián alapul;
- b) Konkrét promóciós akciókra bontott és előzetesen beárazott;
- c) Korszerű, hatékony on-line eszközöket helyezi előtérbe;
- d) Célcsoportorientált szemléletű: a fejlesztés tervezett célcsoportjának igényeit, fogyasztói sajátosságait figyelembe veszi.

2.3.2 Az önállóan támogatható tevékenységekre vonatkozó elvárások

A fejlesztés során legalább egy önállóan támogatható tevékenységet kell megvalósítani.

Kizárólag olyan projektek kerülhetnek támogatásra, melyek:

- reális piacelemzésen alapulnak és hosszú távon fenntarthatóak;
- a célcsoport igényeinek megfelelően kerülnek kialakításra;

- hozzájárulnak az egy turistára eső költség növekedéséhez;
- hozzájárulnak a látogatószám növekedéséhez.

További speciális előírások:

- A fejlesztendő projektnek kapcsolódnia kell más turisztikai szolgáltatásokhoz, már létező attrakciókhoz, vagy egyéb forrásokból (GINOP Plusz, IKOP Plusz, hazai költségvetési források stb.) megvalósuló országos, nemzetközi hatású turisztikai fejlesztésekhez.
- 500 millió forint feletti támogatási igény esetén, kizárólag jelentős turisztikai forgalommal rendelkező desztinációkban²¹támogatható turisztikai fejlesztés, azaz
  - a fejlesztendő turisztikai attrakciónak éves szinten legalább 20.000 fős látogatószámmal kell rendelkeznie (projekt benyújtását megelőző teljes év adatainak figyelembevételével), új helyszín fejlesztése esetén 20.000 fős látogatószám elérését kell vállalnia a projekt fizikai befejezését követő első teljes naptári év végére (kivéve kerékpáros-turisztikai projekt esetén). (Konzorciumi projekt esetén a tagoknak együttesen kell teljesítenie a kritériumot.)
  - az adott fejlesztéssel érintett település önkormányzatának idegenforgalmi adóbevétele (IFA²²) eléri éves szinten²³ az 1 millió forintot (támogatás nélkül értendő). (konzorciumi támogatási kérelem esetén az érintett települések IFA bevételeinek együttes összege).
- A megvalósításhoz szükséges humán erőforrásnak rendelkezésre kell állnia. A projekt szakmai tartalmának kidolgozásában, valamint a megvalósításban részt kell, hogy vegyen egy turisztikai szakértő (szakirányú végzettség (turizmus mellett közgazdász, település/területfejlesztő végzettség is elfogadható), és legalább 3 év turisztikai tapasztalat), akinek önéletrajza a projekt menedzsment teammel közösen bemutatásra kerül a PET-ben.
- Amennyiben egy önkormányzat a TOP Plusz-ból Idegenforgalmi adóbevételeit meghaladó összegre pályázik, vállalja, hogy a fenntartási időszak alatt az IFA állami kiegészítését turisztikai célra fordítja. A felhasználásról az Irányító Hatóságnak évente beszámol.
- A fejlesztéssel érintett desztinációban komplexen elérhető turisztikai szolgáltatások (szálláshely, vendéglátás).
- A projekt üzleti lehetőséget kell, hogy biztosítson kvv-k számára, amelynek módját projektgazda a PET-ben bemutatja.**
- A turizmus szezonális ingadozásának csökkentése érdekében a támogatott létesítményeknek egész évben, de legalább az év 270 napján nyitva kell tartaniuk.** Továbbá az adott turisztikai attrakció főszezonjában heti 5 napon, naponta min. 8 órában kötelező a nyitva tartás, a szünnap nem eshet szombatra, vasárnapra és ünnepnapra (kivéve december 25. és január 1.). A 270 napos nyitvatartási kötelezettség alól kivételt képeznek a természetes fürdőhelyek, amelyek esetében 4 hónapos folyamatos főszezon nyitva tartás az elvárt valamint a szabadtéri attrakciók (rendezvényhelyszínek, szabadtéri múzeumok, vízi turisztikai attrakciók, kisvasutak (kivéve, ha a támogatási igény benyújtásakor egész évben üzemelő létesítmény), ahol évi 200 napos nyitva tartást kell biztosítani.
- 150 millió Ft-ot meghaladó támogatással megvalósuló turisztikai attrakciók kialakítása során támogatható kapcsolódó vendéglátó (pl.: büfé, kávézó, étterem) egység és ajándékbolt**

²¹ Fogadóterség (avagy – a turista szemszögéből nézve – az utazási célterület). A desztinációnak képesnek kell lennie a turisták vonzására, majd a szükségleteiket kielégítő valamennyi szolgáltatás nyújtására – komplex turisztikai terméket kell biztosítania

²² Amennyiben a covid járvány hatással volt a település bázis évi IFA bevételeire, úgy, az azt megelőző év eredménye is figyelembe vehető.

²³ a támogatási igény benyújtását megelőző naptári évben regisztrált adatok alapján

alapinfrastruktúrájának kialakítása. A jelzett kereskedelmi funkciók működtetését akár a kedvezményezett, akár külső vállalkozó elláthatja.

- i) A turisztikai attrakciókhoz közterületen létesített parkolókat diszkriminációmentesen hozzáférhetővé kell tenni a nap 24 órájában. 40-nél több parkolóhely létesítésére kötelezett helyszíneken legalább két parkolóhelyen biztosítani kell az elektromos gépkocsi-töltési lehetőség későbbi, burkolatbontás nélkül történő kialakítását.
- j) A támogatott létesítményekben minden esetben biztosítani kell a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit mind a látogatóterekben, mind az üzemeltetés során.
- k) A projektnek valós piaci igényre vagy lehetőségre kell megoldást, javaslatot nyújtania, reális tervezésen kell alapulnia, amit az egységes módszertan alapján a PET-ben (reális, piackutatáson alapuló kereslet-kínálatelemzés, megvalósítható célok, a projektgazda lehetőségeivel összhangban álló, megalapozott üzleti modell és működési feltételek, valós együttműködések bemutatása) támaszt alá.
- l) Minden projekt esetében kötelező valamilyen szakmai együttműködést megvalósítani, és azok tartalmát és formáját a PET-ben bemutatni. Ezek lehetnek más attrakciók, turizmusban érintett szervezetek és kiemelt figyelmet kell fordítani a vállalkozásokkal (kkv-kal) tervezett együttműködésekre.
- m) Részletes **marketingstratégia** készítése szükséges, melynek benyújtására legkésőbb az első mérföldkő keretében sor kell, hogy kerüljön:
- n) A turisztikai szempontok érvényesülése érdekében a projektgazdának vállalnia kell, hogy legalább a projekt kötelező fenntartási időszakában szakirányú végzettségű, vagy legalább 3 év turisztikai tapasztalattal rendelkező **turisztikai munkatársat** alkalmaz (kivéve kerékpáros turizmus fejlesztésére irányuló projektek esetén). A kritérium meglévő HR kapacitás, munkaerő meglétével is igazolható.
- o) Amennyiben a fejlesztés világörökségi védőzónában valósul meg, úgy a projektgazdának egyeztetnie szükséges a fejlesztés tartalmáról az érintett világörökségi gondnoksággal. Ezt igazolja legkésőbb az 1. mérföldkő keretében.
- p) **A turisztikai attrakciók kialakítása során figyelembe kell venni az Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 dokumentum horizontális szempontjait.**

A) A térségben jelentős kulturális és örökség helyszínek turisztikai fejlesztése

a) A térség kulturális adottságaira építő új vonzerők létrehozása, meglévők fejlesztése

1. Elvárás hogy a megvalósuló attrakciók innovatív elemekben gazdagok legyenek, valós piaci kereslethez kapcsolódjanak, a versenytársaktól megkülönböztethetők legyenek, valamint a fejlesztést egészítse ki a fenntartási időszak folyamán is hatékony marketingtevékenység.
2. A fejlesztést követően a vonzerőnek rendelkeznie kell időjárás-független kínálati elemmel, valamint szociális blokkal is ellátott fogadó térrel.
3. Vonzerőhöz kapcsolódóan legalább 3 önálló programelem elérhető (pl.: tárlatvezetés, állandó kiállítás, időszaki kiállítás, filmvetítés, koncert, speciális esti nyitva tartás, előadások, animáció, múzeumpedagógia stb.).
4. Interaktív bemutatási módszerek és integrált látogatómenedzsment bevezetésre kerül.
5. A projekt elszámolható költségeinek minimum 10%-át szükséges a bemutathatóságot, interpretációt szolgáló tárgyi és immateriális eszközökbe fektetni. Az eszközöknek meg kell felelnie a célcsoport(ok) igényeinek és élményt kell nyújtaniuk. Kézzelfogható, felülthető, kipróbálható élményeket adó eszközök használata, továbbá modern elektronikus eszközök használata (a megfelelő célcsoportok esetén) elvárt. Ezen tárgyi

és immateriális eszközök körébe nem tartoznak bele a kiállítási tárgyak és mindazon eszközök, amelyek eredetiek és védettek.

A bemutathatóságot szolgáló eszközök körébe az alábbiak tartozhatnak (a felsorolás példálózó, tovább bővíthető, de a fenti feltételnek mindenképpen meg kell felelnie):

- viselhető, tapintható, kipróbálható tárgyi eszközök, így jelmezek, fegyver másolatok stb.,
  - replika enteriőrök (korhű, nem eredeti, kipróbálható bemutatáshoz),
  - bemutatást segítő informatikai eszközök, így kivetítő (projektor), hologram, számítógép-rendszer (desktop, szerverek, indokolható esetben laptop),
  - audioguide rendszerek, amennyiben kiegészülnek egyéb, modernebb rendszerekkel,
  - virtuális vagy kiterjesztett valóságot és más technikát használó viselhető ill. hordozható eszközök (szemüveg, sisak stb.),
  - érintőképernyős rendszerek,
  - wi-fi vagy más, a bemutatást szolgáló, vezeték nélküli hálózat kiépítéséhez szükséges eszközök,
  - a turistákról automatikusan vagy animátor által készített fényképek elkészítéséhez szükséges eszközök (kihelyezett webkamera, korhű háttérrel adó paraván, állvány, stb.),
  - a fentiekhez szükséges „normál” eszközök, így lcd monitorok, mikrofon, hangszóró stb.,
  - a bemutatáshoz szükséges immateriális javak, így bemutató film, működtetéshez szükséges szoftverek, bemutató animációk stb.
6. A vonzerő profiljának megfelelő turisztikai rendezvények szervezésére évi minimum 4 alkalommal sor kerül.
  7. Vonzerőnek rendelkeznie kell a sikeres piacra jutást segítő tematikával és egységes arculattal.
  8. Az információk többnyelvű elérhetőségét biztosítani szükséges (személyzet, táblázás, prospektus).
  9. Életkor-független, családbarát megoldások alkalmazását be kell építeni a fejlesztésbe.
  10. Speciális szolgáltatások, egyediségek, USP-k²⁴ kidolgozása a fejlesztés részét képezi.

b) Rendezvények infrastrukturális háttérének fejlesztése

1. Önálló vonzerőt képviselő, már működő, külföldi látogatók érdeklődésére is számot tartó kulturális rendezvények helyszínének infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása.

Kizárólag olyan helyszín fejlesztése részesülhet támogatásban, ahol **a rendezvény:**

- legalább 3 alkalommal már megrendezésre került²⁵;
- hagyományosan megrendezésre kerül (évente / két évente);
- meghatározza a turisztikai arculatot;
- programterv / struktúra legalább 5-6 különböző programból áll, és legalább egy fél évvel a rendezvény megvalósítása előtt ismert;
- a támogatási kérelem benyújtást megelőző legutolsó rendezvény látogatószáma elérte az 5 ezer főt (ez igazolható az értékesített belépőjegyekkel, vagy hatástanulmánnyal);
- saját bevétellel rendelkezik (jegybevétel, bérleti díjból származó bevétel);

²⁴ Az USP a Unique Selling Proposition rövidítése, turisztikai termék esetén a USP olyan egyedi adottságot/adottságokat, kínálatot takar, amely alapján a potenciális vendég az adott desztinációt választja. Az USP a kiemelt, a konkurenciától megkülönböztető, speciális vonzerővel bíró termékeket, szolgáltatásokat tartalmazza.

²⁵ Amennyiben 2020-ban, vagy 2021-ben a rendezvény a COVID-19 járvány miatt maradt el, úgy 2 korábbi megrendezés is elfogadható, amennyiben a többi szempont teljesül.

- költségvetésének legalább 10%-át marketingre fordítja.

2. Vonzerőhöz kapcsolódó rendezvényhelyszínek fejlesztése

Rendezvényhelyszín olyan vonzerőhöz kapcsolódóan kerülhet kialakításra:

- amelynek éves belépőjeggyel igazolt látogatószáma elérte az 10 000 főt, vagy projektgazda vállalja, hogy a megvalósított helyszín belépőjeggyel igazolt látogatószáma a fenntartás első teljes évében eléri az 5000 főt.(kivéve 500 millió Ft feletti támogatási igény lásd. 2.3.2. b. pont.
- A kialakításra kerülő rendezvényhelyszínhez kapcsolódóan évente legalább 6 turisztikai rendezvény kerül megszervezésre.

c) **Kulturális vonzerőkön alapuló térségi hálózatok kialakítása**

1. A település és/vagy a terület (akár az egész megye) releváns, turisztikai szempontból fontos pontjait (attrakciók/szolgáltató létesítmények) érintse/kösse össze;
2. Az út egyértelmű kulturális tematikára épül, és különböző termék/programcsomagokat biztosít:
  - bejárhatóság/közlekedési eszköz szerint
  - célcsoportok szerint
  - időtartam szerint (pl. fél napos/1 napos/2 napos programozással)
3. Az útvonal egyes állomásain, állomásonként legalább 2 önálló programelem elérhető (pl. tárlatvezetés, állandó kiállítás, időszaki kiállítás, filmvetítés, koncert, speciális esti nyitva tartás, ismeretterjesztő előadások, - animáció, múzeumpedagógia, kézműves foglalkozások stb.);
4. Megfelelő információs eszközök használata: honlapok, információs és tájékoztató táblák, jelek, piktogramok épületen belül, és kívül, on-line eszközök egységes arculattal;
5. Játzó- és/vagy pihenőhely kialakítása legalább az út egy állomásához kapcsolódóan;
6. Vendéglátó egység és az attrakcióra jellemző emléktárgyakat, helyi termékeket árusító ajándékbolt biztosítása, illetve legalább ajándéktárgy árusítás az út legalább egy állomásához kapcsolódóan;
7. Egyszerű megközelíthetőség: a helyszínre való megérkezés (egyéni/közösségi közlekedés), eligazodás, parkolás, a turisták tájékoztatását elősegítő jelek (épületen kívül) figyelembevételével;
8. Az útvonal akár önálló turisztikai termékként is kiejánlható, programozható;
9. Az út elemei (az attrakciók) garantáltan hozzáférhetőek, a látogathatóság, ill. a nyitva tartás folyamatosan biztosított;
10. Valós együttműködésen alapul, ahol folyamatos a kapcsolat a tematikus útvonal attrakcióit és szolgáltatásait koordináló szervezet valamint szolgáltatók között. Az útvonal állomásain biztosítani szükséges az útvonal további állomásaira vonatkozóan a belépőjegy-vásárlási lehetőséget.

B) **Ökoturisztikai fejlesztések**

a) **Természeti értékek bemutatására alkalmas helyszínek (Pl.: Natura 2000 területek, natúrparkok, vadasparkok, állatkertek, történeti és gyűjteményes növénykertek, egyéb természeti területek) ökoturisztikai fejlesztései.**

1. A fejlesztés tervezett helyszínéről, tartalmáról és az arculati elemekről egyeztetni szükséges az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal. Az egyeztetésről a támogatást igénylő, illetve a szövetség által aláírt emlékeztetőt kell készíteni, amelyet a kérelem benyújtásakor mellékelni szükséges.

2. Vonzerőhöz kapcsolódóan legalább 3 önálló programelem elérhető (pl. életkor-független, családbarát megoldások, interaktív bemutatási módszerek, tárlatvezetés, filmvetítés, speciális nyitva tartások, előadások, állatsimogató, animáció, szemléletformáló, ismeretterjesztő rendezvények, előadások, környezeti nevelés (szórakoztatva tanítás), bemutatók, kézműves foglalkozások, látványtetés).
3. A vonzerő profiljának megfelelő turisztikai rendezvények szervezésére évi minimum 3 alkalommal sor kerül.
4. Vonzerő rendelkezik a sikeres piacra jutást segítő tematikával és egységes arculattal.
5. A beruházás részeként kötelező speciális szolgáltatások, egyediségek, USP-k kidolgozása.
6. A látogató- és családbarát ökoturisztikai bemutatóhelyek tervezéséhez és kialakításához készített útmutatóban foglaltak iránymutatásait szükséges figyelembe venni.

b) Kisvasutak, erdei vasutak (kizárólag keskeny nyomtávú) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

1. Vonzerőhöz kapcsolódóan legalább 3 önálló programelem elérhető (pl. életkor-független, családbarát megoldások, interaktív bemutatási módszerek, tárlatvezetés, filmvetítés, speciális nyitva tartások, előadások, állatsimogató, animáció, szemléletformáló, ismeretterjesztő rendezvények, előadások, környezeti nevelés (szórakoztatva tanítás), bemutatók, kézműves foglalkozások, látványtetés).
2. A vonzerő profiljának megfelelő turisztikai rendezvények szervezésére évi minimum 3 alkalommal sor kerül.
3. Vonzerő rendelkezik a sikeres piacra jutást segítő tematikával és egységes arculattal.
4. A beruházás részeként kötelező speciális szolgáltatások, egyediségek, USP-k kidolgozása.
5. Elvárás, hogy a kisvasút menetrendjének összehangolásra kerüljön a környező, kisvasúttal megközelíthető turisztikai attrakciók nyitva tartásával, illetve a kisvasút elérhetősége szempontjából releváns tömegközlekedési eszközök menetrendjével.
6. A látogató- és családbarát ökoturisztikai bemutatóhelyek tervezéséhez és kialakításához készített útmutatóban foglaltak iránymutatásait szükséges figyelembe venni.

C) Aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

A fejlesztés tervezett helyszínéről, tartalmáról és az arculati elemekről (kivéve horgászturizmus és természetes fürdőhelyek turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése) egyeztetni szükséges az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal. Az egyeztetésről a támogatást igénylő, illetve a szövetség által aláírt emlékeztetőt kell készíteni, amelyet a kérelem benyújtásakor mellékelni szükséges.

a) Kerékpáros turizmus fejlesztése

1. A turisztikai célú kerékpáros útvonalak fejlesztése és műszaki kialakítása az e-UT 03.04.13 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás (a továbbiakban: ÚME) alapján történhet.
2. A tervezett kerékpáros-turisztikai útvonalhálózat fejlesztése akkor támogatható, ha turisztikai attrakcióhoz kapcsolódik, vagy az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTvT) alapján vagy Megyei Kerékpárforgalmi Főhálózati Tervben (MKFT) vagy megyei turisztikai koncepcióban rögzített nyomvonal része, vagy ezen nyomvonal attrakcióhoz vezető leágazása.
3. A támogatás feltétele, hogy a támogatást igénylő (illetve konzorcium esetén annak tagja, tagjai) vállalja a fejlesztéssel érintett szakasz karbantartását a fenntartási időszakban.

4. Amennyiben a kerékpáros-turisztikai útvonal lakott területen belüli szakaszt tartalmaz, a beruházást az adott településre elkészített kerékpárforgalmi hálózati tervvel is szükséges megalapozni a TOP_Plusz-1.2.1-21 felhívásban előírtak szerint.
5. Az elkészített/felülvizsgált kerékpárforgalmi hálózati tervet, a műszaki terveket, az engedélyes szintű terveket és tételes tervezői költségvetést az engedélyezési eljárás megkezdése előtt kerékpárosbarát fejlesztés esetén véleményeztetni szükséges az ITM KRKF által szervezett Tervzsúrral. A tervzsúri javaslatának figyelembevételével történhet meg a kerékpárforgalmi hálózati terv és a műszaki tervek véglegesítése. Javasolt kétfordulós Tervzsúri véleményezési kört alkalmazni, külön a kerékpárforgalmi hálózati tervre és külön a műszaki és engedélyes szintű tervekre.
6. A térségi kerékpáros turisztikai projekteknek az alábbi **műszaki követelményeknek** kell megfelelnie:
  - Kizárólag olyan (közlekedésfejlesztési) beruházás támogatható, amely eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően
  - A projekt tervezése során figyelembe kell venni valamennyi közlekedő igényeit a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény. 8. § (1a) bekezdésével²⁶ összhangban. Így pl.: nem elfogadható, ha a beruházást követően nehezebbé válik a gyalogosok átkelése az adott útszakaszon, vagy ha a kerékpárosok útjukat hálózaton belüli „szakadási pont” kialakulása miatt szabályosan csak gyalogosként folytathatják, ezért a szükséges beavatkozásokat be kell tervezni a projektben, vagy be kell mutatni azok megvalósulását kapcsolódó projekt(ek) részeként.
  - Kerékpáros-turisztikai szolgáltatások fejlesztése kizárólag olyan helyen lehetséges, amely a meglévő vagy létrejövő kiépített vagy kijelölt elemekből álló kerékpáros-turisztikai hálózaton megszakítás nélkül, közvetlenül és biztonságosan elérhető.
  - A tervezett hálózat vonalán 10 km-enként pihenőhelyeket kell kialakítani:
    - lakott területen lehetőség szerint meglévő vendéglátó, vagy egyéb turisztikai szolgáltatáshoz kapcsolódóan.
    - lakott területen kívül lehetőleg csendes, nyugodt területen, illetve jó kilátású ponton, látnivaló közelében, árnyas helyeken, vagy hosszú emelkedők után.
 A pihenőhely kötelező és ajánlott szolgáltatásait, valamint a pihenőhelyen feltüntetni ajánlott információkat (pl.: tájékoztatás a környékbeli kulturális, táji, műemléki és természeti értékekről, kerékpárral megközelítés segítése stb.) az ÚME 7.3. Pihenőhelyek pontja tartalmazza.
  - Kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztése – a kapcsolódó minimális kerékpárosbarát szolgáltatások nélkül – önállóan nem támogatható.
  - A kerékpárosbarát projekt keretében az alábbi szolgáltatások biztosítása kötelező a szükséges feltételeket biztosító vállalkozó bevonásával vagy a támogatást igénylő saját megvalósításában:
    - kerékpártároló, kerékpártámasz vagy kerékpáros parkoló kialakítása (amelyek az ÚME-nek megfelelnek);
    - alapvető szerviz egységcsomag(ok) biztosítása, melynek tartalma: fék, váltó, gumi szereléséhez szükséges szerszámok, gumijavító szett; kerékpár pumpa (Hasznos, ha a pumpán manométer is van, illetve ha a kerékpár kerekét megtámasztó kengyellel is kiegészítik.);
    - 500 millió forintot meghaladó kerékpáros-turisztikai fejlesztés esetén fel kell mérni a fejlesztett útvonal mentén 20 km-en belül műszaki szervizszolgáltatást nyújtó vállalkozásokat és velük a terepre kiszálló műszaki elsősegély szolgáltatás biztosításáról keretmegállapodást kell kötni.

²⁶ „A közutak tervezése, fejlesztése során úgy kell eljárni, hogy a biztonságos közlekedési feltételek valamennyi, a közúton közlekedni jogosult számára biztosítottak legyenek.”

- A kerékpáros-turisztikai projekteknek minden esetben kell térségi attrakciókra, kerékpárosbarát vállalkozói szolgáltatási kínálatra alapozott promóciós, marketingelemeket és – amennyiben jelenleg nem megoldott, és a fejlesztés kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztését is tartalmazza – a kerékpárutak Bejárható Magyarország Arculatnak megfelelő tájékoztató és útbaigazító táblák elhelyezését tartalmaznia. (Kitáblázás: kerékpárút kialakítása, fejlesztése esetén közlekedési és turisztikai jelzések, kisléptékű fejlesztés esetén turisztikai jelzések kihelyezése.)
- A szervizeszközök és információs szolgáltatások biztosítását valamennyi kerékpáros részére szabad hozzáférést, és a pótalkatrészeket (pl.: kerékbelső) pótlási áron, nyereség nélkül kell biztosítani.
- Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése abban az esetben támogatható, ha annak jelenlegi burkolatszélessége elmarad az ÚME-ban rögzített értékektől, vagy a burkolatminősége vagy típusa fényképekkel igazolhatóan a kerékpáros közlekedés számára közlekedésbiztonságot veszélyeztet.
- Létesítmény építése vagy kijelölése esetében az ÚME-ban rögzített műszaki feltételek betartása kötelező, kizárólag a műszaki előírásnak megfelelő tevékenységek támogathatók.
- Lakott területen belül 2000 E/nap (egységjármű/nap) átlagos napi forgalmat el nem érő forgalmú útszakasszal párhuzamosan gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény építése nem támogatható, az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 3. A létesítmények típusának kiválasztásának fejezete szerint. Ettől eltérni kizárólag olyan esetben lehet, amennyiben azt a kiválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény vonalvezetésének turisztikai vonzereje, vagy a kerékpáros turisták száma indokolja. Az indoklást kerékpáros civil szervezet nyilatkozatával is alá kell támasztani.
- Lakott területen kívüli szakasz(ok) építése esetén az ÚME gépjármű és kerékpáros forgalom elválasztására vonatkozó előírásaitól el lehet térni, és 1000 E/nap/két irány vagy nagyobb átlagos napi forgalmú közút mentén már elválasztott létesítmény kiépítése tervezhető a jelentős (kerékpáros és gépjárműforgalom közötti) sebességkülönbségre, a közvilágítás hiánya miatti korlátozott látási viszonyokra tekintettel, vagy ha a kiválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény vonalvezetésének turisztikai vonzereje azt indokolja.
- A kerékpárforgalmi létesítmény típusának és szélességének a meghatározásakor figyelemmel kell lenni a gyalogos forgalom nagyságára, az ÚME 3.1.2. Gyalogos és kerékpárforgalom pontja szerint. A feltétel teljesítéséhez előzetesen a kerékpáros és a gyalogos forgalom nagyságának a felmérése szükséges a gyalogos- és kerékpáros forgalom elválasztott vagy elválasztás nélküli vezetési módjának a kiválasztásához.
- A kerékpárforgalmi létesítmények felületének egyenletesnek, simának, döccenőmentesnek kell lennie, emellett biztosítani kell a megfelelő vízelvezetést. Térkő burkolat kiépítése kizárólag indokolt esetben, örökségvédelmi hivatal előírása alapján (műemléki környezetben, vagy műemléki jellegű területen) történhet. Térkő burkolat kiépítése kizárólag hézagmentesen illeszkedő térkő típus alkalmazásával történhet. Nem hézagmentes térkő gyalogos-burkolat alkalmazása esetén a kerékpáros közlekedés útvonalat hézagmentesen illeszkedő térkő típusal szükséges kialakítani. A térkő burkolatú útpálya nem lecsapott élű, zökkenőmentes, minél nagyobb méretű elemekből készüljön. Minimális vastagsága 60 mm, kapubejáróknál 80 mm legyen. Térkő burkolat alá hidraulikus kötésű alapréteg építése szükséges. A térkő burkolat széleit szegéllyel vagy szegély elemekkel kell lezárni.
- Az OTTrT alapján az elsőrendű hálózati elemekre 20 km/h feletti forgalomra szükséges a létesítménytípust és annak burkolatszélességét tervezni.
- Kerékpártámaszok, parkolók és tárolók kialakítása esetén az ÚME 7. fejezetének a betartása kötelező.

- Kerékpáros útvonal fejlesztése esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet szerinti közúti biztonsági audit elvégzése is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor. Közúti biztonsági auditra már a Tervzsűri által már véleményezett terveket szükséges megküldeni.
- Építéssel nem járó kerékpáros-turisztikai vagy kerékpárosbarát fejlesztés esetén, amikor eszközök (pl.: szervizcsomag, vagy wi-fi pont) kerülnek elhelyezésre a kerékpárosok részére, az elhelyezést biztosító helyszín tulajdonviszonya nem kerül ellenőrzésre, az eszközök elhelyezéséhez és fenntartásához tulajdonosi vagy üzemeltetői hozzájárulás szükséges.
- Kerékpárforgalmi létesítmény kialakítását tartalmazó projekt esetében a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) adatszolgáltatási igazolásainak benyújtása szükséges az alábbiak szerint:

Kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása esetén, két esetben szükséges a releváns mérföldkőhöz (első, illetve második mérföldkőhöz) csatolni a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolást, azaz az adatszolgáltatási igazolást, amelynek szükségességét a kerékpárutakkal összefüggő egyes műszaki adatok nyilvántartásáról szóló 337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet írja elő.

Az adatszolgáltatás először akkor szükséges, amikor a nyomvonal engedélyezési vagy kiviteli terve elkészül (ún. **tervezési adatszolgáltatás**), majd a sikeres műszaki-átadás átvételét követően szükséges a második adatszolgáltatás benyújtása (ún. **megvalósult létesítményhez kapcsolódó adatszolgáltatás**).

Az adatszolgáltatás összeállításához és benyújtásához szükséges információk a www.kenyi.hu Magyar Közút NZrt. által üzemeltetett honlapról tölthető le, az alábbi elérhetőségeken:

- a. Tervezési adatszolgáltatás esetében: Információ / Tervezési réteg (Támogatásra benyújtott projekttektől az építési engedély jogerőre emelkedéséig benyújtandó adatszolgáltatás) menüpontok alatt megtalálható az üres adatállomány és azon információk felsorolása, amelyek szükségesek az adatszolgáltatás előállításához. Ebben az esetben a projekt nyomvonala (tengelyvonal) és néhány kiegészítő információ szerepel az adatszolgáltatásban.
- b. Megvalósult létesítményhez kapcsolódó, azaz a sikeres műszaki átadás-átvételt követő adatszolgáltatás esetén: Információ menüpont / Megvalósult kerékpáros létesítményekhez kapcsolódó kötelező adatszolgáltatás menüponton belül „Adattáblák az adatállomány előállításához (üres fájlok a térinformatikai adatszolgáltatás előállításához)” felhasználásával, valamint az „Adatimport formátum definíció”-ban szereplő információk és ugyan ebben a menüpontban megtalálható kiegészítő információk felhasználásával állítandó elő a szükséges adatszolgáltatás. Ebben az esetben a megvalósult létesítmény nyomvonala, a jelzőtáblák, POI-k (kerékpár tároló, parkoló, pihenő stb.) – lehetőség szerint terepi felmérést követően –; kezelői, és támogatási adatok képezik az adatszolgáltatás részét. Az adatszolgáltatásban a projektben szereplő összes kerékpárforgalmi létesítmény nyomvonalát és a kapcsolódó infrastruktúra elemeket (pl.: jelzőtáblák, POI-k) szerepeltetni kell, megfelelően a jogszabályban leírtaknak.

Az adatszolgáltatást előállíthatja a tervező, a geodéta, a kedvezményezett, vagy a honlapon megjelenített adatszolgáltatásra minősítést szerzett cégek, amelyek ajánlásként szerepelnek a honlapon, azaz igénybevételek nem kötelezők.

Az előállított adatszolgáltatást a KENYI üzemeltetője részére szükséges megküldeni (közvetlenül, vagy a honlap kapcsolat menüpontján keresztül). A megküldést követően ellenőrzésre, amennyiben hibátlan rögzítésre kerül a KENYI adatbázisban, majd

publikálásra kerül a honlapon. Az elfogadott adatszolgáltatásról igazolás kerül kiállításra, melyet az adott mérföldkőhöz kapcsolódóan szükséges benyújtani.”

- Amennyiben a beruházás megvalósításához autóbuszöblök felújítása, kiépítése szükséges, a buszöblől kizárólag megfelelő teherbírású beton (pl.: bazaltbeton, vagy azzal megegyező teherbírású) burkolattal és merev pályaszerkezettel alakítható ki. ettől eltérő burkolattípus csak kivételesen választható részletes tervezői indoklás alapján pl.: a forgalmi viszonyokra, a járatsűrűsége, vagy a zajterhelés csökkentésére hivatkozva!

b) Természetes fürdőhelyek (a 78/2008. (IV.3). Korm. rendelet alapján a fürdőzési célra engedélyezett víz és a hozzá tartozó vízparti terület) turisztikai infrastruktúrájának fejlesztése

- Új medence nem létesíthető.
- A strandok fejlesztése esetén előnyt jelent, ha a támogatást igénylő vállalja, hogy a téli időszakban kulturált helyet biztosít a horgászoknak, illetve a téli sportolásnak.

c) Horgászturizmus fejlesztése

- A turisztikai célú fejlesztésnek a természetes vizek mellett kialakított horgász helyek, illetve meglévő horgásztavak infrastrukturális fejlesztését kell eredményeznie, pl.: öltözők, mosdók, stégek, közösségi terek kialakítása, fejlesztése révén.
- A tevékenység keretében nem támogatható új horgásztavak kialakítása illetve halbetelepítés.

D) Az önállóan támogatható tevékenységek (A-C) elemeire épülő turisztikai termékcsomagok létrehozása

A termékcsomagok összeállításánál az egyes önállóan támogatható tevékenységeknél előírt feltételeknek kell megfelelni.

E) Jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása a komplex élményszerzés érdekében

1. Kizárólag olyan település esetén vehető igénybe, amely rendelkezik legalább egy olyan attrakcióval, amelynek belépővel igazolt éves látogatószáma eléri a 20 000 főt.
2. A komponens keretében kizárólag olyan fejlesztési elemek támogathatóak, amelyek jelenleg a vonzerő vagy környezetének infrastrukturális hiányosságai közé sorolhatók, ugyanakkor fejlesztésük pozitívan befolyásolja a turisták településen eltöltött idejének minőségét és hosszát.
3. A fejlesztésnek a turisták igényeire kell fókuszálnia, egyéb településfejlesztési elemek nem támogathatóak.
4. A fejlesztéseket a környezeti szempontok figyelembevételével (amennyiben releváns környezeti hatástanulmány alapján) kell megvalósítani.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műszaki, szakmai tartalom csökkenése esetén – a csökkenés mértékétől függetlenül – az elszámolható költség és a támogatás összege arányosan csökkentésre kerül az érintett tulajdonságtól vagy képességtől való elmaradás arányában!

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

1. Általános elvárások

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos követelmények, más néven horizontális követelmények érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező eleme. A kiemelt célok és követelmények részletes ismertetése megtalálható az „ÁÚF 21-27” 11. fejezetében.

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó”²⁷ elővigyázatosság elvét betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba²⁸ ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a Fogyatékosokkal Élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

2. Témaspécifikus elvárások:

Klímaváltozás elleni küzdelem Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább öt éves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során figyelembe kell vennie, hogy a projekt várható üvegházhatásúgáz-kibocsátása/elnyelése mennyire számottevő, továbbá fel kell mérnie a projekt éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért a támogatási kérelem összeállítása során vizsgálnia kell a projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat, a projekt helyszínén várható energiafelhasználás-változást, a klímavédelmi törekvésekhez való illeszkedést, valamint be kell mutatnia, milyen módon tervezi lebonyolítani az Európai Parlament és a Tanács 2021/1060 rendeletének 73. cikk (2) bek. j) pontja alapján elvárt éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot. A támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt Előkészítő Tanulmány (PET) vonatkozó fejezetében részleteznie szükséges az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozását az abban részletezett szempontok szerint. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot a projekt előkészítésével párhuzamosan kell elvégeznie és annak dokumentációját az 1. mérföldkőig kell benyújtania. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozásához az „Útmutató a projektek klímakockázatának értékeléséhez és csökkentéséhez” (röviden: Klímakockázati útmutató) nyújt segédletet, mely a következő linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-projektek-klimakockazatnak-beclshez-s-cskkentshez> (A 2021—2027-es programozási időszak szabályozásának megfelelően felülvizsgált útmutató 2021 őszére tervezett megjelenésig a 2014-2020-as időszak útmutatója a hatályos segédlet).

²⁷ Jelentős károkozás elkerülését célzó elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen az (EU) 2019/2088 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való áttérés; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

²⁸ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Esélyegyenlőség érvényesítése

- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a közszolgáltatásokhoz²⁹ (pl. közhatalmi, önkormányzati tevékenységek, oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési, ügyfélszolgálati szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység) való egyenlő esélyű hozzáférés követelményét be kell tartani. Ennek részeként a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztéseket az egyetemes tervezés alapelvét figyelembe véve³⁰ komplex akadálymentesítést elvégezve kell végrehajtani (építmények mindenki által használható részeinek, közhasználatú tereinek akadálymentessége, az információkhoz való hozzáférés és kommunikáció)^{31,32}.
- Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

3.A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

A projekt Unióval elszámolható összköltsége az adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletben található.

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében olvasható.

Nem állami támogatási kategória esetén: a támogatás maximális mértéke az Unióval elszámolható összköltség 100 %-a.

²⁹ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4.§ f) értelmében

³⁰ További információ: <http://www.etikk.hu>

³¹ További információ:

- Pandula András (szerk.): Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés. Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft, Budapest, 2015 (https://fszk.hu/wp-content/uploads/2015/11/Seg%C3%A9dlet_2015_v2.pdf)

- Farkasné dr. Gönczi Rita - Szőke József: Komplex kisokos a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférésének biztosításához. NFSZK Nonprofit Kft., Budapest, 2019 (<https://fszk.hu/kiadvany/komplex-kisokos/>)

³² 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

Csekély összegű állami támogatás esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén: a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbséget.

A működési eredmény mértékét

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag

kell levonni az elszámolható költségekből, meghatározva a támogatásintenzitást.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén

- a) **Beruházási támogatás esetén** a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költség és a beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbséget azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője - a támogatást nyújtó döntésétől függően - jogosult ésszerű nyereséget szerezni.

A működési eredmény mértékét

- a) megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy
- b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag

kell levonni az elszámolható költségekből.

VAGY

- b) **Működési támogatás esetén** a támogatás összege nem haladhatja meg a releváns időszakban keletkező működési veszteséget, a támogatás a működési veszteségen felül fedezetet nyújthat az ésszerű nyereségre is.

A működésből származó veszteség és ésszerű nyereség összegét előzetesen, megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni.

Az 1. bekezdésben meghatározottak teljesítése - a 2. bekezdéstől eltérően - visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag is biztosítható.

VAGY

- c) Az egymillió eurónak megfelelő forintösszeget meg nem haladó beruházási támogatás esetén a támogatás összege a fent meghatározott módszerek alkalmazásától eltérően is meghatározható azzal, hogy a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 80%-át.

4. A PROJEKTVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett projekthez nem igényelhető. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a projekt megkezdésére a támogatási kérelem benyújtását megelőzően sor került, a támogatási kérelem elutasításra, illetve a támogatás visszavonásra kerül. A projekt előkészítése nem minősül megkezdésnek.

A projekt megvalósítása a támogatási kérelem benyújtását követő napon saját felelősségre megkezdhető, de a projekt megkezdése nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

További részletes szabályozást az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 1. alpontja tartalmaz.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatási szerződésben/támogatói okiratban (a továbbiakban együtt: támogatási szerződés) és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok - szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő - kifizetése megtörtént.

További részletes szabályozás az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított 36 hónap áll rendelkezésre. Ha Ön a projekt megvalósítását a támogatási szerződés aláírásáig nem kezdte meg, a végrehajtási határidő a támogatási szerződés aláírásának napjával kezdődik.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának határideje a projekt fizikai befejezését követő 90. nap, de legkésőbb 2026. június 30.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A mérföldkő a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott mérföldkővel bezárólag várhatóan elszámolni kívánt költségek kumulált mértékét is.

A projektben **két mérföldkövet** kell betervezni, további mérföldkő nem tervezhető. Az első mérföldkő a projekt szakmai-műszaki előkészítésének vége, a második(utolsó) mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára kell tervezni. A mérföldkő az előírt dokumentumok benyújtásával teljesül.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

1. Mérföldkő – projekt előkészítése

A projekt szakmai-műszaki előkészítésének lezárása legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18. hónap utolsó napjáig.

A megvalósítás első mérföldköve a projekt előkészítési dokumentáció teljes körű teljesítése. Az előkészítési dokumentáció minimális tartalma:

- a) Műszaki tervdokumentációk elkészítése: engedélyes tervdokumentációk, engedélyek, szükséges nyilatkozatok, igazolások, kiviteli tervdokumentációk, valamint az ez alapján készült tételes tervezői költségvetés;
- b) Tulajdonviszonyok rendezése – amennyiben releváns A projekt megvalósítási helyszínére vonatkozó tulajdonjogi kérdések, adás-vétel, bérleti szerződés, per, teher- és igénymentesség igazolása stb. az ÁÚF -ben foglalt előírásoknak megfelelően;
- c) Konzorciumi megállapodás véglegesítése – amennyiben releváns Amennyiben a projekt konzorciumi formában valósul meg, a mérföldkő teljesítéséhez szükséges véglegesíteni a konzorciumban résztvevők körét és a megvalósításra vonatkozó konzorciumi megállapodást valamennyi konzorciumi tag által aláírni.

- d) Amennyiben az adott beruházás kapcsolódik korábban már támogatásban részesült projekthez, úgy szükséges a pontos, tevékenység szintű lehatárolás bemutatása.
- e) Kerékpáros fejlesztés esetén: elkészített/felülvizsgált kerékpárforgalmi hálózati terv, tervzsűri nyilatkozat(ok), civil szervezet(ek) nyilatkozata;
- f) Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolás a tervezési adatszolgáltatás elvégzéséről
- g) A Felhívás 2.3. és 2.4. pontjában előírt releváns szakmai-műszaki és horizontális feltételeknek való megfelelés bemutatása, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat dokumentációja;
- h) Felhívásban előírt szakmai anyagok: partnerségi és együttműködési megállapodások, marketingstratégia, környezeti hatásvizsgálat (amennyiben releváns);
- i) Adatszolgáltatás a Felhívás 6.2. pontjában meghatározott szakmai mutatókra vonatkozóan.

2. mérföldkő: Fizikai befejezés

- a) A teljes projekt fizikai befejezését szükséges önálló mérföldkőként betervezni. A mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára szükséges megtervezni.
- b) Benyújtandó dokumentumok: műszaki ellenőr beszámolója, fotódokumentáció, teljesítésigazolások, egyéb projektzárást igazoló dokumentumok (pl. kifizetést igazoló bankkivonatok stb.), záró kifizetési igénylés.
- c) Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolás a megvalósult létesítményhez kapcsolódó adatszolgáltatásról (amennyiben releváns),
- d) Amennyiben a Felhívás 2.1.2.2. n) alpont szerinti új Településfejlesztési Terv készül, úgy a terv benyújtása és a projekt ahhoz való illeszkedésének igazolása szükséges.
- e) Adatszolgáltatás a Felhívás 6.2. pontjában meghatározott szakmai mutatókra vonatkozóan.

5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

A támogatási kérelemben az alábbi táblázatban szereplő kimeneti indikátor vállalása kötelező.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹	Célérték	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)
Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma	ERFA	db	Közös kimeneti	-	RC077	Nem

Indikátor neve: Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma

Indikátor definíciója: Az intézkedés keretében támogatásban részesülő kulturális és idegenforgalmi helyszínek darabszáma.

Indikátor számításának módja:

egy projekten belül több helyszín fejlesztése is megtörténhet, ezért a vállalásokat a következők figyelembevételével kell megtenni:

- Egy projekten belül külön helyszíneként kell értelmezni az egymástól elkülönülő, önálló attrakció elemként értelmezhető helyszíneket, ezek egy településen belül is külön helyszíneként számítnak.
- Külön helyrajzi számon lévő, de egymással közvetlenül kapcsolódó attrakciókat (pl. múzeum és mellette egy tematikus játszótér) egy helyszíneként kell figyelembe venni.
- Vonalas fejlesztések esetén: kulturális tematikus utak esetén minden önálló attrakcióval bíró állomáshely külön fejlesztési helyszíneként minősül. Aktív hálózatok esetén csak azok az

állomáshelyek minősülnek külön helyszínnek, ahol beruházás történik (pl. kikötőhely, pihenőhely).

Indikátor igazolásának módja:

- engedélyköteles tevékenység esetén: az építményre vonatkozó használatba vételi engedély.
- nem engedélyköteles tevékenység esetén: az beruházás kapcsán készült műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv.

Őn kizárólag a támogatás arányos csökkentése mellett csökkentheti a támogatási szerződésben vállalt indikátor tervértékeket.³³

A támogatási szerződésben vállalt indikátor alulteljesítése

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése a célérték elérésének vállalt időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel³⁴.

6.PROJEKTVÉGREGHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

A 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható. Így például nem támogatható:

- a) Szálláshely (és szolgáltatásainak) bármilyen fejlesztése, létesítése, kialakítása.
- b) Fürdők (pl.: élményfürdők, strandfürdők, gyógy- és termálfürdők) fejlesztése, kivélt képeznek a természetes fürdőhelyek, mesterséges tavak 3.1.1 C / b pontjában leírt fejlesztései.
- c) Medencék felújítása, bővítése, létesítése természetes fürdőhelyekhez kapcsolódó fejlesztések esetén is.
- d) Forgóeszközök beszerzése, egyszer használatos eszközök beszerzése, használt eszközök beszerzése.
- e) Járművek, lassú járművek gépjárművek, kerékpárok és motoros vízi járművek beszerzése, gépjármű technikai sportokhoz kapcsolódó fejlesztések
- f) Valós turisztikai háttér nélküli, elsősorban hivatásforgalmi célú, a TOP_Plusz-1.2.1-21 hatálya alá tartozó kerékpárút fejlesztések.
- g) Ipari célokra, üzemszerű működéshez használandó, továbbá berendezések, eszközök mozgatására, szállítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése.
- h) Faház, kereskedelmi forgalmat biztosító/szolgáltató kis alapterületű sátor, könyöklő, koktélasztal, raklapbútor stb.
- i) Konferenciaközpontok, kultúrházak, sportcsarnokok, szabadidőközpontok fejlesztései.
- j) Erdei iskolák fejlesztése.

---

³³ Korm. rendelet 160. §.

³⁴ Korm. rendelet 160.§.

- k) Új állatkertek és vadasparkok létesítése.
- l) Golfpálya létesítése.
- m) Vidámparkok, vízi vidámparkok, wakeboard pályák kialakítása, fejlesztése.
- n) Versenysport igényeinek kiszolgálására alkalmas létesítmények fejlesztései.
- o) Lovassport igényeit is kiszolgáló fejlesztések (pl.: lovarda, istálló, karám stb.) kivéve ökoturisztikai vagy kulturális vonzerőkön alapuló tematikus utak fejlesztéseikhez kapcsolódó lovas pihenőhelyek (pl.: pad, itató stb.) kialakítása, felújítása.
- p) Rendezvények szervezése, megrendezése, lebonyolítása (kivételt képeznek ez alól a kötelező nyilvánosság tevékenység keretén belül megvalósítandó rendezvények, pl. sajtónyilvános, záró rendezvény).
- q) Főtevékenységként kereskedelmi (beleértve saját termék kereskedelmét is) tevékenység célját szolgáló fejlesztés (TEÁOR'08 45-47).
- r) Turisztikai termékcsomagok létrehozására irányuló utazási irodai tevékenység.
- s) Kizárólag kulturális célú felújítás, rekonstrukció, amennyiben reális turisztikai funkciókat és célokat nem tartalmaz.
- t) Köztéri műalkotások kialakítása, beszerzése.
- u) Kátyúzás.
- v) Egészségügyi turisztikai szolgáltatások kialakítása (meglévő orvosi és egészségügyi kapacitások bővítése, minőségének javítása, valamint új egészségügyi szolgáltatások létrehozása).
- w) Olyan turisztikai információs rendszerek (beleértve információs táblák és pontok, táblarendszerek, informatikai eszközök) kialakítása és működtetése, amelynek célja a projektgazdán kívüli piaci szereplők képviselete.
- x) Azon tevékenységek, amelyek megvalósítása elsősorban a Turisztikai Desztináció Menedzsment Szervezetek feladata, amennyiben azok a projekt tényleges fő célját képezik. Elsősorban az alábbiak:
  - Turisztikai információs rendszerek (beleértve információs irodák és pontok, táblarendszerek, informatikai eszközök) kialakítása és működtetése, amelynek markáns célja más, a projektgazdán kívüli piaci szereplők érdekeinek képviselete.
  - Turisztikai információgyűjtő tevékenység (vonzerőleltár, kutatások), melynek markáns célja más, a projektgazdán kívüli piaci szereplők érdekeinek képviselete.
- y) OTÉK előírásait meghaladó, kapacitáson felüli parkoló kialakítása, fejlesztése.
- z) Kisvasutak, erdei vasutak esetén: új kisvasút építése, gördülőállomány beszerzése.
- aa) Új mesterséges és horgásztavak kialakítása, horgásztavak partvédelme, horgásztavak rekonstrukciója (pl.: kotrás, mederrekonstrukció), vízutánpótlás biztosítása, halbetelepítés.

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

Nyilvánosság biztosítása

Ön, mint kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban

meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.

Költség-haszon elemzés készítésére vonatkozó elvárások:

- a) Azon **300 millió Ft-ot meghaladó összes elszámolható összköltségű projektek esetében, amelyek befejezésüket követően nettó bevételt termelnek költség-haszon elemzést szükséges készíteni.** A „nettó bevétel” a művelet keretében kínált árukért vagy szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett pénzeszköz-beáramlást jelenti, például az infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakat, a föld vagy az épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevételeket vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezést a működési költségek és az adott időszakban a rövid élettartamú felszerelések cseréjére fordított költségek levonásával. A művelet következtében megvalósuló működési költség-megtakarításokat úgy kell kezelni, mint a nettó bevételeket, kivéve, ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi.
- b) **A 300 millió Ft teljes elszámolható költség alatti projektek esetén, illetve 300 millió Ft-ot meghaladó elszámolható összköltségű, nettó bevételt nem termelő projektek esetén,** nem kötelező a költség-haszon elemzés elvégzése, elegendő a projekt pénzügyi fenntarthatóságának bemutatása a megalapozó dokumentumban.
- c) A 300 millió Ft feletti elszámolható összköltségű projekt esetében a nettó bevétel termelés becslésének elvégzése és igazolása érdekében a támogatást igénylőnek nyilatkoznia szükséges a projekt bevételeiről, különös tekintettel a működési költség-megtakarításokról és a működtetésre irányuló támogatásokról, valamint a működési költségekről az első mérőföldkőig, amely tartalmazza az alábbiakat:
  - c1) A projekt hatására jelentkező működési költségmegtakarítás (nettó bevétel) összegével a működtetésre irányuló támogatások összege is csökken.
  - c2) Vállalja, hogy legalább a fenntartási időszak végéig számszerűsíthető módon nyilvántartja ezeket, s amennyiben változás történik a nyilatkozatához képest, azt jelezni köteles.
  - c3) A kedvezményezett a nyilatkozat mellékleteként benyújtja a várható bevételekre, működési költségekre, működési költség-megtakarításokra és a működtetésre irányuló támogatások várható csökkenését alátámasztó számításait.

Amennyiben a projekt megvalósítása során **ingatlankiváltásra** kerül sor, vizsgálni szükséges a kiváltással érintett épületek jövőbeni sorsát. Amennyiben a kiváltott ingatlan hasznosítása során – esetleges értékesítéséből, bérbe adásából, más módon történő hasznosításából – bevétele keletkeznek, úgy azzal a projekt részletes kidolgozása során készülő költség-haszon elemzésben vagy a nettó bevétel termelés során számolni szükséges.

Szakmai mutatók:

Az első és utolsó mérőföldkő teljesítéséhez szükséges a lent felsorolt szakmai mutatókra vonatkozóan adatot szolgáltatni, amely az eredmények összesíthetőségét segíti. Önmagában a mutatók módosításához, értékük csökkentéséhez szankció nem kapcsolódik.

Mutató neve	Mértékegység
Fejlesztett kulturális attrakciók száma	db
Fejlesztett rendezvényhelyszínek száma	db
Rendezvényhelyszínek befogadóképességének növekedése	fő
Fejlesztett kulturális utak száma	db
Megvalósult épített turisztikai kerékpárutak hossza	km
Megvalósult kijelölt turisztikai kerékpárutak hossza	km
Felújításra került turisztikai kerékpárutak hossza	km
Fejlesztett vízi turisztikai útvonalak hossza	km
Fejlesztett vízi turisztikai helyszínek száma	db

Mutató neve	Mérték-egység
Fejlesztett kisvasutak száma	db
Fejlesztett kisvasút útvonalak hossza	km
Fejlesztett ökoturisztikai helyszínek száma	db
Fejlesztett horgászturisztikai helyszínek száma	db
Infrastrukturális és szolgáltatói fejlesztésben részesülő jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések száma	db
Épület korszerűsítéssel történő ÜHG megtakarítás	CO2t

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségekre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása az Ön feladata és felelőssége.

Önnek a támogatási kérelem benyújtását követően nyilatkoznia kell minden, az adott projekten kívüli, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) tárgyi hatálya alá tartozó beszerzéséről. Amennyiben a projekt megvalósítási időtartama több naptári évet ölel fel, akkor évente kell nyilatkoznia.

Részletes tájékoztatás az "ÁÚF 21-27" 9. fejezetében olvasható.

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Támogatás akkor folyósítható, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az "ÁÚF 21-27" 7. fejezetében foglaltaktól a következőkben eltérve az alábbi feltételeknek megfelelnek:

Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ban foglaltaknak megfelelnek, és a projekt szempontjából ennek megfelelően rendezett tulajdoni viszonyokat a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb az első mérföldkő teljesítéséig.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

A biztosítéknyújtással kapcsolatos részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 6. fejezete tartalmazza.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson Alapjogi Chartában rögzített

alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az Alapjogi Charta alapelveiről, a panasz benyújtásának lehetőségéről részletes információkat az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum tartalmaz.

6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?

Nem releváns.

6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?

Ön vállalja, hogy a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a projekt megfelel az alábbi feltételeknek³⁵:

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagy a záró projektfenntartási jelentés elfogadásáig csak az Irányító Hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthető el, adható bérbe, illetve terhelhető meg.

Ha Ön ezeket a kötelezettségeket nem teljesíti, akkor szabálytalansági eljárás indulhat Ön ellen. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1. Mennyi előleg igényelhető?

Utófinanszírozású tevékenységekre Ön támogatási előleget igényelhet.

Az igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:

- a) 25%-a, de természetes személy, mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft,
- b) 50%-a kutatás-fejlesztés, valamint feltételesen vissza nem térítendő támogatási forma alkalmazása esetén,
- c) 100%-a a lenti feltételek teljesülése esetén:

A támogatási előleg mértéke abban az esetben 100 %, ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi tulajdonban álló gazdasági társaság, köztestület vagy közalapítvány kedvezményezett, és

- a) a fizetési számláit az Áht. alapján a Kincstárban köteles vezetni vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy
- b) az Ön részére a megítélt támogatás összege nem éri el az 50 000 000 Ft-ot.

Az a) és b) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás 25%-a.

---

³⁵ /2021 EU Rendelet 65. cikke alapján

Ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás köztestület, vagy közalapítvány kedvezményezett, akkor Ön részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha benyújtotta az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet, és az jóváhagyásra került.

A likviditási terv sablonja a felhívás szakmai mellékletei között található meg. A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a Korm. rendelet 252. §-a tartalmazza.

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja,

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező mértékű kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. (Rendeltetésszerű a felhasználás, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az irányító hatóság jóváhagyta.)

Ha Ön állami támogatásban részesül, az előleg folyósításától számított három éven belül el kell számolnia az előleggel.

Szállítói előleg:

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén Önnek a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés - tartalékkeret nélkül számított - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, akkor szállítói finanszírozás alkalmazása esetén

a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,

b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés

eredményeként kötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés – tartalékkeret nélküli – elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénybevételeének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a Korm. rendeletben foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybevételeire is jogosult.

Önnek a szállítói előleg 50 %-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50 %-át meghaladó teljesítésekor haladéktalanul el kell számolni.

A szállítói előleget visszaköveteljük, ha Ön nem nyújt be időközi kifizetési kérelmet a szállítói előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?

A projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeit Önnek önerőből kell fedeznie.

7.3. Melyek az elszámolható költségek?

A **projekt Európai Unióval elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket Önnek a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét!

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet Ön a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségfajtákra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást az Elszámolási Útmutató tartalmazza.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei

- Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége
  - o PET költsége;
  - o költség-haszon elemzés (amennyiben releváns)
  - o marketingstratégia költsége;
  - o kerékpáros-turisztikai projektek esetén: kerékpárforgalmi hálózati terv felülvizsgálata, készítése, tervszűritetés költségei;
  - o környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat költsége;
  - o egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat költsége;
  - o egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények költsége;
  - o műszaki tervek (engedélyezési-, kiviteli- és tendertervek) és ezek hatósági díjának költségei;
  - o a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel költségei;
  - o szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, helyzetfeltárás költsége
- Közbeszerzési költségek (ideértve a közbeszerzési szakértő díját is).

- közbeszerzési szakértő díja
- közbeszerzési eljárás díja
- Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Ingyen vásárlás költségei

ingatlan bekerülési értéke, vagy ezen belül:

- ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megváltása
- kisajátítási terv
- értékbecslés
- kártalanítási költség
- ügyvédi díj
- egyéb adás-vétellel kapcsolatos költség
- vezetékjogi kártalanítás
- fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költsége

Ingyen vásárlás költsége a fejlesztési elképzelés keretén belül kizárólag abban az esetben számolható el, amennyiben a 2.1 pontban felsorolt támogatható tevékenységek valamelyikének helyszínéül szolgál.

Ingyenhez kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költség

Terület-előkészítési költség

A terület beruházásra alkalmassá tétele érdekében végzett előkészítő munkák költségei:

- megelőző régészeti feltárás; régészeti megfigyelés, régészeti megfigyelés során előkerült lelőhely feltárása (mentő feltárás);
- lőszermentesítés;
- terület-előkészítéshez kapcsolódó földmunka.

Építéshez kapcsolódó költségek – átalakítás, bővítés, felújítás esetén beleértve az azbesztmentesítés költségeit is

Építés bekerülési értéke, vagy ezen belül:

- új építés
- átalakítás
- bővítés
- felújítás
- korszerűsítés
- beüzemelési költségek
- Az infrastrukturális beruházások esetében a következő rendszerek kiépítésével, bővítésével, átalakításával, korszerűsítésével, helyreállításával, felújításával kapcsolatos költségek számolhatóak el:
  - ivó-, ipari- és tűzi-víz hálózat és tárolók, korszerű tűzvédelmi hálózat;
  - őrző-védelmi hálózat;
  - gázhálózat, gázfogadó állomás;

- a megújuló energiával működő fűtési és hűtési rendszerek és a hozzájuk kapcsolódó berendezések, felszerelések;
- elektromos energiaellátás hálózata, transzformátor-állomás, közvilágítás;
- eső- és szennyvízelvezetés, szennyvíztisztító;
- hulladékkezelő létesítmények;
- átereszek, vízi létesítmények;
- informatikai és telekommunikációs alaphálózat, a hálózat csatlakozási pontjai, valamint az aktív hálózati eszközök;
- a projekt által érintett terület szükség szerinti leválasztása, bekerítése, egyéb célú térburkolat;
- a terület használatához szükséges járdák, utak, parkolók;
- parkosítás, kertépítés;
- iparvágány;
- vonalas közmű kiépítése esetén, a közüzemi szolgáltatónak jogszabály vagy megállapodás alapján fizetendő közműfejlesztési hozzájárulás, illetve azzal analóg díjak (pl. csatlakozási díj);
- a fejlesztés tárgyára aktiválható műszaki ellenőrzés.

Eszközbeszerzés költségei

- bekerülési érték
- bekerülési érték egyes tételei

Az eszközök beszerzése önállóan nem támogatható, csak a jelen dokumentum 2.1 fejezetében felsorolt támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan, és amely tevékenység esetében az eszközbeszerzés bizonyíthatóan szükséges az adott vonzerő megfelelő működtetéséhez.

Immateriális javak beszerzésének költsége

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

Kármentesítéshez kapcsolódó műszaki beavatkozás költsége

III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége:

Egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége:

- egyéb mérnöki szakértői díjak
- minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek

Egyéb szakértői szolgáltatási költségek:

- fordítás, tolmácsolás, lektorálás költsége
- felmérések, kimutatók, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége (pl.: kiállítás tematikájának kidolgozása)
- turisztikai szakértő szolgáltatási költsége

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei:

- marketingeszközök fejlesztése
- egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó és indokolt bérleti díj (a projekt menedzsmenthez kötődő iroda és eszköz bérletet a projekt menedzsment költségek közt kell elszámolni),

Egyéb szolgáltatási költségek:

- biztosítékok jogi, közjegyzői költségei
- hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
- vagyonbiztosítás díja

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei³⁶

- Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei
  - o megbízási díj
  - o foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
  - o személyi jellegű egyéb kifizetések
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás
  - o munkabér
  - o foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
  - o személyi jellegű egyéb kifizetések
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség
  - o utazási költség
  - o szállásköltség
  - o helyi közlekedés költségei
  - o napidíj

V. Projekt menedzsment költségek

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- helyi közlekedés költségei
- napidíj

Projektmenedzsmenthez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

VI. Általános (rezsi) költség

- Általános vállalat-irányítási költség
- Egyéb általános (rezsi) költség
  - kommunikációs és postaforgalmi szolgáltatások költsége
  - közüzemi szolgáltatások költsége
  - általános vállalat-irányítási költség
  - őrzés költsége
  - karbantartás/állagmegóvás költsége
  - biztosítási költség
  - bankszámla nyitás és vezetés költsége
  - dokumentációs/archiválási költség

³⁶ Kizárólag a turisztikai szakértő költsége számolható el.

VII. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VIII. Tartalék

Az egyes állami támogatási kategóriákra vonatkozó rendelkezések:

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás

A támogatás keretében a beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz és immateriális javak beruházási költsége számolható el.

7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

Ön bizonyos költségtípusokat a támogatási kérelem költségvetésébe átalányként tervezhet be és számolhat el.

A százalékban meghatározott átalány vetítési alapját a következő költségtípusok képezik (vetítési alap) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Közbeszerzési költségek c. költségtípus
- 2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek c. költségkategória összes költségtípusa
- 3) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória összes költségtípusa
- 4) Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei c. költségkategória összes költségtípusa
- 5) Általános (rezsi) költség c. költségkategória összes költségtípusa
- 6) Adók és közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát) c. költségtípus
- 7) Tartalék c. költségtípus

A vetítési alapba tartozó költségtípusoknak az elszámolása valós költség alapon történik. Ez azt jelenti, hogy a fenti költségtípusoknál a teljesítést pénzügyi bizonylatokkal szükséges alátámasztania.

A százalékban meghatározott átalány mértéke: 7,00%

A százalékban meghatározott átalány alapján elszámolt költségtípusok (számított költségek) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projekt-előkészítés költségei c. költségkategória alábbi költségtípusai:
  - Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei c. költségtípus
  - Egyéb projekt előkészítéshez kapcsolódó költség c. költségtípus
- 2) Projektmenedzsment költség c. költségkategória összes költségtípusa

A számított költségekbe tartozó költségtípusokat a vetítési alapba tartozó költségtípusoknak a fentiekben meghatározott százalékában számoljuk el és fizetjük ki, a vetítési alapba tartozó költségtípusok kifizetésével együtt és azzal egyidejűleg. A számított költségek teljesítését nem szükséges pénzügyi bizonylatokkal alátámasztania. Fontos azonban, hogy a számított költségeket csak akkor fizetjük ki, ha a költségvetés tartalmaz vetítési alapba tartozó költségtípusokat.

A fenti egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező. Az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazása során a költségek felmerülését Önnek nem kell alátámasztania pénzügyi háttérdokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem vizsgáljuk. (Kivétel ez alól a százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén a vetítési alapba tartozó költségtípusok) Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Önnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie, viszont az irányító hatóság és más, uniós ellenőrző szervezetek a helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A Felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete 2021.01.01, vége: 2026.06.30.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük, figyeljen az alábbiakra:

1) Piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 7.5. pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat a Elszámolási Útmutató in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek az Elszámolási Útmutató alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a támogatást igénylő/kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása, azt az irányító hatóság nem vizsgálja. A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat a kedvezményezettnek nem kell benyújtania az irányító hatósághoz, azonban azokat az irányító hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a megrendelés időpontjához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független³⁷ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi.

³⁷ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselési, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselési, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsoló vállalkozásnak minősül.

Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnél, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (pl.: munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Nem kell alátámasztani a piaci áraknak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás (százalékban meghatározott átalány, átalányalapú egységköltség) keretében történt. Ilyen esetekben alátámasztó dokumentációt sem kell biztosítani, kivéve, a Felhívás 7.3.1 pontjában hivatkozott benyújtandó dokumentumokat.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelőségét alátámasztó dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

A piaci ár kedvezményezetti tájékoztatója az alábbi linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu/>

- 2) A felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.
- 3) Az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás:
  - a) Fordított adózás esetén az Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó (amennyiben releváns)
  - b) Az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolása az Összesítő az utazási és kiküldetési (napidíj) költségtérítés elszámolásához összesítőn (amennyiben releváns)
  - c) Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén (amennyiben releváns)

A kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma: amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg, az elszámoló bizonylatot „Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén” szükséges elszámolni.

- 4) Önnek nincs lehetősége költségelszámolásra, ha az szóbeli megállapodáson alapul.
- 5) Közsféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni az Elszámolási Útmutatóban foglalt előírásokat.

- 6) Saját teljesítés az Elszámolási Útmutatóban leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költség típusai vonatkozásában számolható el:
- Projektelőkészítés költségei (összes költség típus vonatkozásában);
  - Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
  - Projektmenedzsment költségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

Saját teljesítés keretén belül az Elszámolási Útmutató értelmében a közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításait számolhatja el.

Ha Ön helyi önkormányzat kedvezményezett és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatja a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költségét is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

- 7) Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a 300 000 000 Ft-ot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a Korm. rendelet 251. § (1) bekezdése szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a szakaszolt projekt esetén, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

Összeférhetlenségi szabályok:

A Korm. rendelet értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen az alábbi összeférhetlenségi szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

E-beszerzés funkció használata:

Felhívjuk a figyelmet, hogy **Ön, mint kedvezményezett köteles** a projekt keretében megvalósítandó, Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzései vonatkozásában az alábbiak szerint eljárni:

1. A beszerzési igényt az ajánlattételi határidőt megelőző legalább öt nappal fel kell töltenie a palyazat.gov.hu oldalon keresztül elérhető EPTK felületen.
2. Nem kell közzétenni a beszerzési igényt akkor, ha a támogatott projekt elszámolható összköltsége 3 000 000 Ft-nál nagyobb és Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzés elszámolható összköltsége nem haladja meg a 300.000 Ft-ot.

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költség típusok vonatkozásában vegye figyelembe a következő korlátozásokat projektmérettől függetlenül:

Költség típus	Maximális mértéke az összes elszámolható összköltségre vetítve (%)
---------------	--

Költségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható összköltségre vetítve (%)
Közbeszerzési eljárások lefolytatása	1,00 %
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák stb.)	2,00 %
Műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit	1,00 %
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása	0,50 %
Ingyen vásárlás	2,00 %
Tartalék	5,00%

A projektek esetében a meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projektelőkészítés és projektmegvalósítás során a projekt keretében **a közbeszerzési eljárások lefolytatása, a terület előkészítés, a műszaki ellenőri szolgáltatás, tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása és ingatlanvásárlás** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 6,5%-át. Az ingatlanvásárlás költségtípusra a Kormány egyedi hozzájárulása esetén lehet átcsoportosítani legfeljebb 10%-ig.

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításkor kérjük, hogy figyeljen arra, hogy az egyes költségtípusok maximális mértékére vonatkozó százalékot két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk.

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költségtípusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását. Ha a felhívás előírja a százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolást, akkor a költségvetésnek meg kell felelnie a felhívás 7.3.1 pontjában leírtaknak is.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok

Költségtípus	A projekt elszámolható költségei arányában számított maximális %-os korlát	Maximális elszámolható mérték (Ft)
Marketing költségek	8 %	60 millió
Marketing költségeken belül kiadványkészítés	2 %	15 millió
Attrakciók közvetlen környezetének fejlesztése	10 %	145 millió
A műemlék berendezéséhez szükséges műtárgyak, eszközök szakszerű restaurálása, illetve épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása.	10%	145 millió
Vendéglátó és egyéb kereskedelmi egységek kialakítása	20%	150 millió
Kerékpáros turisztikai projekt esetében, közforgalmú gépjárműforgalom részére megnyitott, kijelölt kerékpáros útvonal kiépítése és vagy felújítása (pl.: kiserőforgalmú utca, egyirányú utca, széles forgalmi sáv)	20%	150 millió
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (5.5 III. pont szerinti valamennyi tevékenység vonatkozásában).	15 %	100 millió

Önállóan nem támogatható választható tevékenységek (A felhívás 2.1.2.2 pontja alapján) (a projekt egészére vonatkozó előkészítési, projektmenedzsment, nyilvánosság stb. költségeket ide nem értve)	30%	300 millió
Jelentős turisztikai vonzerővel rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságainak felszámolása – önállóan támogatható tevékenység		50 millió

7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 7.3. pontban, különösen:

- A Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- Minden olyan költségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 7.4. pontjának megfelelően nem alátámasztott;
- Levonható ÁFA
- Nem támogatható tevékenységekhez kapcsolódó költségek;
- Gyártási eljárások, termékleírások készítése;
- Banki és pénzügyi költségek, kamattartozás kiegyenlítése, hiteltüllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- Jutalékok és osztalék, profit kifizetése;
- Ingatlan és eszköz lízing, bérlet;
- Használt gépek, berendezési tárgyak, felszerelések beszerzési költségei;
- Jármű-, gépjármű-, kerékpár, vásárlás, lízingelés, kölcsönzés (a Felhívás 6.1. pontja szerint);
- Útiköltség, ellátmány/napidíj és szállásköltség;(kivételek jelen felhívás elszámolható költségek IV. és V. pontjában elszámolhatónak minősített költségek)
- Saját teljesítés (kivéve a Felhívás 7.4. pontjában meghatározottak szerint);
- **Lakáscélú ingatlan vásárlása, fejlesztése;**
- Forgóeszközök.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a Korm. rendelet alapján területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A projektekről standard eljárás szabályai szerint születik döntés.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az "ÁÚF 21-27" 3. fejezetében található.

8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Azok a támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, és az alábbi kritériumoknak:

1) Nem hiánypótoltható jogosultsági kritériumok:

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.
- b) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

A fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótolthatóak. Ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2) Hiánypótoltható jogosultsági szempontok:

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az "ÁÚF 21-27" c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésre hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótolható, kötelezően csatolandó mellékletek benyújtásra kerültek.
- f) A támogatást igénylő rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal vagy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel.
- g) Amennyiben projektgazda a tervezett fejlesztési tevékenységet (tevékenységeket) az állami támogatásnak nem minősülő támogatási kategóriába sorolta, az a projekt tartalmát, földrajzi elhelyezkedését, várható célcsoportjait figyelembe véve alátámasztottnak tekinthető.

A fenti jogosultsági kritériumok esetében egy alkalommal hiánypótlási felhívást küldünk, ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótolható.

3) Tartalmi értékelési szempontok:

Az értékelés megfelelt / nem felelt meg / részben megfelelt minősítéssel történik. Azon szempontok esetén, amely az adott fejlesztés tekintetében nem vizsgálható, nem releváns minősítés is adható, ami a szempontonál jelzésre kerül.

Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e, vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek.

A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség.

Amennyiben a támogatást igénylő a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre.

A „megfelelt”, „nem felelt meg”, bizonyos kérdések esetén „részben megfelelt” választ a szakmai értékelőknek részletes indoklással kell alátámasztania. „Nem felelt meg” és „Részben megfelelt”

minősítés esetén az értékelőnek szerződéskötési feltételt kell szabnia az adott szempont teljesülésére.

Amennyiben az 1.1., 1.2., 2.1., 2.2. pontjaiban az értékelés „nem felelt meg”, a szakmai értékelő elutasításra terjeszti elő a kérelmet.

	Értékelési szempont	Minősítés Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt / Nem releváns
1.	Illeszkedés a TOP Plusz céljaihoz	
1.1	A fejlesztés összhangban van a felhívás céljaival, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, illetve azokhoz hozzájárul.	Megfelelt / Nem felelt meg
1.2.	A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a Felhívás. 1.2. 6.1. pontjában és az „Általános Útmutató a Felhívásokhoz” c. dokumentumban meghatározott kizáró okok alá.	Megfelelt / Nem felelt meg
2.	Szakmai indokoltság, megalapozottság	
2.1.	A támogatási kérelemben, illetve a PET-ben a megadott szempontoknak megfelelően bemutatásra, alátámasztásra került a fejlesztési igény indokoltsága: A fejlesztés tárgya valós turisztikai vonzerővel rendelkezik, a térségben a turistafogadás alapvető feltételei adottak és a beruházás indokolt a tervezett/várható eredmények ismeretében (látogatók várható száma, közvetlen és projekthez köthető közvetlen és közvetett bevételek, munkahelyteremtés)	Megfelelt / Nem felelt meg
2.2.	A projekt tartalmaz minimum egy önállóan támogatható tevékenységet. Programcsomag, tematikus út esetén minden fejlesztési helyszínhez kapcsolódik minimum egy önállóan támogatható tevékenység. A támogatási kérelemben a pályázó nem igényel támogatást olyan tevékenységre, mely a felhívás értelmében nem támogatható.	Megfelelt / Nem felelt meg
2.3.	A projekt megfelel a Felhívás 2.3. projekt műszaki-szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások pontjában előírtaknak.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt
2.4.	Kínálati struktúra átgondolt, nem tartalmaz nem támogatható elemeket, megfelelő részletezettséggel alátámasztott, a létrejövő funkciók, turisztikai szolgáltatások innovatív módon az elérhető technológiai megoldások figyelembe vételével kerültek kialakításra. A fejlesztés révén megvalósuló minden beruházási elemhez valós turisztikai funkciók, vonzerőelemek kerültek hozzárendelésre. A fejlesztés nem tartalmaz olyan beruházást, amelyhez konkrét turisztikai szolgáltatások,	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt

	Értékelési szempont	Minősítés Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt / Nem releváns
	kínálati elemek, illetve célcsoportok nem kapcsolódnak (tartoznak).	
3.	Fenntarthatóság és horizontális szempontok	
3.1.	A tervezett tevékenység hosszú távú (legalább 5 éves) fenntartásának intézményi, műszaki és pénzügyi háttere bemutatott. A projekt révén piacképes turisztikai termék jön létre, amelynek pénzügyi fenntarthatósága biztosított, a támogatást igénylő megfelelően felmérte és biztosítani képes az üzemeltetési, karbantartási, pótlási költségeket. A fejlesztés eredményeként létrejövő létesítmény törekszik az önfenntartásra, amelyet jövedelemtermelő és vállalkozási típusú tevékenységek is elősegítenek az erre vonatkozó elképzelések, számítások bemutatásra kerültek a PET-ben.	Megfelelt // Nem felelt meg / Részben megfelelt
3.2.	A horizontális szempontok (akadálymentesítés és energiahatékonyság) relevancia szerint tervezésre kerültek a projektben.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt
4.	Költségvetés vizsgálata	
4.1.	A belső arányokra vonatkozó előírásokat a projekt betartotta. A beruházás az európai uniós állami támogatási szabályok alapján támogatható. A projekt költségvetése az egyszerűsített költségelszámolási módoknak megfelel.	Megfelelt / Nem felelt meg

Terület-specifikus értékelési szempontok a **felhívás adott területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében található.**

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmozódás

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A kockázatfinanszírozási támogatás, az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás és a csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely

egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig, támogatási összegig vagy finanszírozási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Csekély összegű támogatás esetén:

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai unió versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmazható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmazható.

A támogatás nem halmazható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmazott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén:

A helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 56. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai unió versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére a helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatást, ha a támogatás összege egyazon infrastruktúra esetén meghaladja a 10 millió eurónak megfelelő forintösszeget, vagy a projekt összköltsége meghaladja a 20 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

Helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás helyi infrastruktúra építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható, ha ezen infrastruktúra helyi szinten hozzájárul az üzleti és a fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez.

A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a megvalósuló infrastruktúrát nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon kell a felhasználók rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra használatáért felszámított vagy eladása során meghatározott árak szokásos piaci árak kell lennie.

Az infrastruktúra működtetését koncesszióba adni vagy azzal harmadik felet megbízni csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával lehet.

Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 53. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási, *működési vagy zenei és irodalmi alkotások* kiadásához nyújtott támogatásként a következőkhöz nyújtható:

- a) muzeális intézmény, levéltár, könyvtár, művészeti vagy közművelődési intézmény - ide értve a közösségi teret -, koncertterem, filmszínház,
- b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,
- b) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája (pl. népi hagyományok, kézművesség),
- c) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,
- d) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is ezen célokra,
- e) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása

10.TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy Ön - sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén - a tervezett projekt megvalósítására támogatási szerződést kössön. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük..³⁸

Ön felelős azért, hogy – az (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek) személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő jogalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően

³⁸ Az adatkezelés jogalapja az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

10.2. További dokumentumok

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum és az Elszámolási Útmutató, amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon.

Az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz és az Elszámolási Útmutató az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
12. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

Elszámolási Útmutató

- I. Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről
- II. A kifizetési kérelemben benyújtandó, elszámolható költségek valódiságát igazoló, valamint a szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok – „Mátrix”
- III. A kifizetési kérelemben benyújtandó alátámasztó dokumentumok hitelesítését szolgáló ellenőrzés szempontjai
- IV. Pályázati általános forgalmi adóról szóló útmutató

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálathoz a **06/1 896-0000** normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8.30-16 óra között, pénteken 8.30-14 óra között fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a palyazat.gov.hu oldalon, ahol a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

Kérjük, csatolja a kérelemhez az alábbiakat:

1. Szakmai megalapozó tanulmány (PET) digitálisan előállított, kereshető PDF formátumban, ennek részeként – amennyiben releváns – a költség-haszon elemzés
2. Helyszínrajz / vázrajz a megújításra kerülő ingatlanról, helyszínről, fotódokumentáció
3. Konzorciumi megállapodás támogatási kérelem benyújtásához (amennyiben releváns)
4. Ingatlanvásárlás esetén: a támogatásból megvásárolni kívánt ingatlanról szóló hivatalos értékbecslés minősített értékbecslőtől (amennyiben releváns)
5. Ingatlankiváltást tartalmazó projekt esetében az ingatlankiváltásról megfelelően alátámasztott, indokolt és valós igényekre építő nyilatkozat (amennyiben releváns)
6. Személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről.
7. Aktív és ökoturisztikai fejlesztések esetén az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ által aláírt emlékeztető.
8. Energiatanúsítvány a megújításra kerülő épületről (amennyiben releváns).

Egyéb rendelkezésre álló mellékletek

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az „ÁÚF 21-27” 3. pontja tartalmazza.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges:

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.

3. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns)
4. Nyilatkozat finanszírozási mód választásáról

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

Nem releváns

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése

Az intézkedés célja **térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása**, melyekkel megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatók meg. Ennek keretében a **helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítására, fejlesztésére nyílik lehetőség** a térség gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése, és a foglalkoztatás növelése érdekében.

Az intézkedés azokra a fejlesztési igényekre kíván reagálni, amelyek elsősorban **helyi, illetve térségi jelentőségűek, nem részei országos vagy nemzetközi hálózatoknak**, de a térségben, illetve helyben tartózkodási időt hosszabbító lehetőséget jelentenek, ezáltal – közvetett módon – jelentős helyi-térségi foglalkoztatás-bővítési potenciált hordoznak magukban.

A fejlesztések eredményeképpen hosszabb időt tudnak eltölteni a turisták az adott területen, igényeik kiszolgálására magánvállalkozások bevonásával olyan turisztikai szolgáltatások nyújthatók (magánvállalkozások turisztikai szolgáltatásai jelen intézkedésben azonban nem támogathatók), amelyek munkahely-teremtéssel járulnak hozzá a térség fejlődéséhez. A helyi, térségi adottságokra, vonzerőkre épülő turizmus fejlesztése a turisztikai kínálat minőségének javításával és a turisztikai célú költség növekedésén keresztül élénkíti a helyi gazdaságot.

Tárgyi felhívás a területi szereplők Kormány által elfogadott integrált területi programjainak a megvalósítását szolgálja.

Jelen felhívás keretében kizárólag olyan támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a fenti célkitűzéseknek.

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:

Törvények:

2003. évi CXXV. évi törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2011. évi CXCV. törvény államháztartásról

2000. évi C. törvény a számvitelről

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

2011. évi LXXVII. törvény a világörökségről

Uniós jogszabályok:

Rendeletek:

256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről

258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról

78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről

314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról

321/2011 (XII.27) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

Egyéb előírások:

e-UT 03.04.13 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás (ÚME)
Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről

13.3. További mellékletek

A) Terüleetspecifikus mellékletek:

- 1) Bács-Kiskun megye
- 2) Békés megye
- 3) Borsod-Abaúj-Zemplén megye
- 4) Hajdú-Bihar megye
- 5) Heves megye
- 6) Jász-Nagykun-Szolnok megye
- 7) Komárom-Esztergom megye
- 8) Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- 9) Zala megye

B) Szakmai mellékletek:

1. Útmutató a Projekt Előkészítő Tanulmány elkészítéséhez
2. Költség-haszon elemzés minta
3. Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez
4. Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében
5. Konzorciumi együttműködési megállapodás - Támogatási kérelem benyújtására
6. Konzorciumi együttműködési megállapodás - Támogatásban részesített projekt megvalósítására
7. Likviditási terv sablon
8. Segédlet marketingstratégia készítéséhez (méréföldkőhöz)
9. Kerékpárforgalmi létesítmények mellé telepíteni javasolt és nem javasolt növények
10. Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során
11. Kerékpárforgalmi hálózati terv javasolt felépítése